

Mike Davis: Det sista vita valet?

[Ur *New Left Review*, nr 79, januari/februari 2013 (finns i digital form på www.newleftreview.org). Översättning från engelska, Göran Källqvist.]

Medan Bill Clinton i september förra året gladde 2012 års demokratiska konvent i Charlotte med en gemytlig pik mot Mitt Romney för att han ville ”fördubbla sipprandet neråt”, så intog en fanatisk anhängare till Ludwig von Mises, iförd en förskräcklig svart cowboyhatt och åtföljd av en pistolbeväpnad livvakt, Tea Party-rörelsens nationella högkvarter i Washington DC. Jack Palance-kopian i Stetsonhatt var Dick Armey. I egenskap av representanhusets majoritetsledare hade han deltagit i en klantig komplot som anstiftats av republikanernas inpiskare Tom DeLay och en okänd kongressledamot från Ohio vid namn John Boehner för att störta representanhusets talman Newt Gingrich. Nu försökte Armey skaffa sig fullständig kontroll över FreedomWorks, den organisation som är främst ansvarig för att packa om ilskan bland republikanernas gräsrotter i ”Tea Party-upproret” och även skola och samordna deras aktivister.¹ Tea Party Patriots – ett nationellt nätverk med flera hundra filialer – är en av dess direkta utlöpare. I egenskap av FreedomWorks’ ordförande symboliserade Armey en ideologisk fortsättning från republikanernas jordskredssegrar 1994 och 2010, det gamla ”Kontrakt med Amerika” och det nya ”Kontrakt med Amerika”. Ingen hade bättre meriter för att åsamka myten om konservativ samhörighet dödlig skada.

Först i december läckte kuppens makabra detaljer ut till pressen. Enligt *Washington Post* ”eskorterade den pistolbeväpnade assistenten ut FreedomWorks’ två högst anställda från lokalerna medan Armey utestängde flera andra som bröt ut i snyftningar när de hörde det.”² Huvudmålet var Matt Kibbe, organisationens ordförande och tillsammans med Armey medförfattare till bästsäljaren *Give Us Liberty: A Tea Party Manifesto* [Ge oss friheten: manifest för Tea Party]. Trots att Kibbe, som ursprungligen var en av Lee Atwaters skyddslingar, är en lika innerlig anhängare till Mises (faktiskt ”framstående högre ledamot” vid Österrikes economicentrum i Wien), så är han en generation yngre än den 72-åriga Armey, eller för den delen huvuddelen av Tea Party-rörelsens bas. På FreedomWorks’ webbsajt beskriver Tibble sig själv som sambo ”med Terry, min fullständigt formidabla hustru sedan 25 år tillbaka” och att han tillbringar sin fritid med att ”läsa Hayek eller Rand, titta på *The Big Lebowski* eller lyssna på en höjdarkonsert med Grateful Dead.” Men som Armey själv hade beskrivit det, ”ibland är man vindrutan och ibland är man insekten.”³

Trots att han hade stöd från mäktiga uppbackare, inklusive den tidigare rådgivaren till Vita huset, advokat C Boyden Gray, så varade Armeys illusoriska diktatur över Tea Partys centrum mindre än en vecka. Vid överläggningar med personal och anhängare fördömde han Kibbe för att använda organisationen för att göra reklam för sig själv och för egen vinning (speciellt när han publicerade sin nya bok *Hostile Takeover: Resisting Centralized Government’s Stranglehold on America* [Fientligt övertagande: Att göra motstånd mot centralregeringens strupgrepp över Amerika]) samtidigt som han höll *honom* – ordförande och historisk ikon – borta från rampljuset i media. Armey var också kritisk mot det årliga arvode på en miljon dollar som FreedomWorks betalade

1 FreedomWorks och FreedomWorks Foundation – en tudelning som krävs av skattelagstiftningen – uppstod ur en splittring av Citizens for a Sound Economy [Medborgare för en hållbar ekonomi], enligt ryktena därför att Armey vägrade ta order från Charles och David Koch, de bröder och miljardärer som finansierade den. (Se ”Funny Koch News”, LewRockwell.com, 16 april 2010.) Americans for Prosperity [Amerikaner för välbstånd], vars styrelse leds av David Koch, är fortfarande familjens dotterbolag och är också kraftigt indragen i att sälja Tea Partys konstgjorda gräsrotter.

2 Amy Gardner, ”FreedomWorks Tea Party Group Nearly Falls Apart in Fight between Old and New Guard”, *Washington Post*, 25 december 2012.

3 Citerat i Sandy Hume, ”Armey of One”, *Texas Monthly*, september 1997.

Glenn Beck för publicitet och penninginsamling (Rush Limbaugh sägs ha ett liknande avtal).⁴ Dessutom anklagade Armeys Kibbes gäng för att inte ha ställt sig bakom Todd Akins senatskampanj, som var dömd att misslyckas. Akin var dumhuvudet från Missouri vars yttranden om ”lagligt berättigad våldtäkt” hade fått Romney och andra rasande partiledare att kräva att han skulle dra sig ur loppet. Enligt en medarbetare som intervjuades av *Washington Post* ”var det uppenbart, att under Armeys ledning skulle organisationen som vi kände den slås till marken.”⁵

Till slut erbjöd en av FreedomWorks’ största bidragsgivare, Richard J Stephenson, en beundrare av Ayn Rand som driver en omtvistad men mycket vinstgivande kedja av privata centrum för cancerbehandling, Armeys 8 miljoner dollar i betalning för att han skulle återvända till sin ranch i Texas. Kibbe återtog kontrollen över North Capital Street NW 400, men Armeys anhängare fortsätter att sprida rykten om förseelser inom personalen. I sin tur har Tea Party-bloggar anklagat Armeys först för utpressning och sedan för förräderi sedan han berättat sin sida av historien till *Mother Jones*’ David Corn. Under andra omständigheter skulle denna duell mellan de svarta hattarna och höger-nollorna ha varit en ”storm i en tekopp”, likt de återkommande avslöjandena av berömda TV-predikanter eller äktenskapsbrytare i kongressen. Men Kibbe, en kallblodig skojare i en teatralisk miljö, vidhöll att Armeys och hans uppbackare på ett klumpigt sätt kamouflerade de större frågor som stod på spel. I ett internt dokument framförde han anklagelsen att försöket till övertagande bara var det gamla gardets hämnd för att FreedomWorks under primärvalskampanjerna hade stött aktiviteter från Tea Party-rörelsen mot ”etablissemangets republikaner” (ett begrepp vilket i Tea Party/-Sarah Palin-kretsar kan innefatta Rick Perry och Lindsey Graham såväl som John McCain, Haley Barbour och John Boehner).⁶ Som exempel åberopade Kibbe de omstridda primärvalen i Arizona förra våren där förändringen av distrikten hade ställt två sittande republikanska kongressmän mot varandra: Ben Quayle, son till Bush den äldres vicepresident, och David Schweikert, ett vidunder från Arizonas ultrakonservativa delar. Medan Boyden Gray och andra rika styrelsemedlemmar donerade till Quayle, så gjorde Kibbe stort nummer av att Schweikert ställde upp mot Boehner och andra av GOP:s magnater.⁷

Det var oundvikligt att nederlaget i november 2012 skulle öppna upp alla sår och all fiendskap mellan framstående republikaner, och göra om intet allt det hårda arbete som Karl Rove och hans miljardärsvänner hade gjort för att skapa en snygg fasad av partienhet kring Romneys kampanj. Fraktioner började kämpa mot varandra på förstädernas prärier. Eftersom de sista ”moderaterna” i GOP har utplånats och 1980-talets Reaganpolitiker har släppts ut på bete, så har det nuvarande inbördeskriget bland republikanerna (vilket illustreras av händelserna på FreedomWorks) antagit en klart oedipal dimension: utslitna Gingrich-revolutionärer mot sin egen onda avföda. Det har inte hänt ofta i representanhusets historia att majoritetspartiet på ett så brutalt sätt har kluvits i mitten, som republikanerna gjorde på nyårsdagen, då 151 medlemmar – inklusive majoritetsledaren Eric Cantor, de flesta förstaårsledamöterna och nästan hela Tea Party-gruppen – avvisade skatte-

4 Todd Gillman, ”Dick Armeys cites ethical lapses at FreedomWorks”, *Dallas News*, 5 december 2012; Joe Strupp, ”Dick Armeys Dishes on FreedomWorks’ Deals with Beck and Limbaugh”, bloggen *Media Matters for America*, 4 januari 2013.

5 Gardner, ”FreedomWorks Tea Party Group Nearly Falls Apart”.

6 En av 2012 års mest förbittrade strider var i primärvalen till senaten i Texas som ställde Ted Cruz, okänd för att hävda att Georg Soros står i ledningen för en världsomfattande miljökonspiration för att avskaffa golfbanor, mot Rick Perrys ställföreträdande guvernör, David Dewhurst. Hela den lysande samlingen av celebriteter från Tea Party-rörelsen – inklusive Sarah Palin, Jim DeMint, Rand Paul, Glenn Beck och (ironiskt nog) Armeys – flög till Houston för att ge Cruz den avgörande hjälp som gjorde att han vann både primärvalen och mandatet. (”Tea Party Cavalry Rides into Texas to Support Cruz”, *Fox News*, 25 juli 2012.)

7 David Corn, ”FreedomWorks Feud”, *Mother Jones*, 24 december 2012. Schweikert vann men sparkades senare ur en viktig kommitté av Boehner, när han förkastade den så kallade skattekompromissens ”plan B”. Armeys stödde Schweikert och Tea Party-rörelsen och skickade en svidande not till talmannen. [GOP är ett annat namn på Republikanska partiet. Betyder ”Grand Old Party”, ungefär Ärevördiga gamla partiet – öa.]

kompromissen ("plan B") som lagts fram av deras egen talman. En del framträdande anhängare till detta block varnade omedelbart de 85 republikaner, huvudsakligen från stater i norr och väster, som hade röstat för förslaget (tillsammans med 115 demokrater), kunde drabbas av dödsstraff i primärvalen 2014.⁸ Några veckor senare blev sprickan i kongressen ännu djupare – till största delen längs Mason-Dixons förkastningslinje* – då en ännu större majoritet av det republikanska lägret (179 medlemmar) röstade mot katastrofhjälp till offren för orkanen Sandy, som ivrigt söktes av republikaner från de nordöstra staterna. Boehners krympande skara av konservativa realister upptäcker sakta att Tea Party-rörelsens "lilla regerings"-fundamentalism, som till en början utropades till Reaganrevolutionens tredje våg, i själva verket är vägen till elefanternas kyrkogård.

Kanaler på Mars

Till största delen har demokraterna varit förvånande försiktiga med att hävda att Obamas omval är världshistoriskt eller göra påståenden om republikanernas upptrappade inbördes strider. Konservativa som fått återuppleva traumat från 2008 har varit mer benägna att tolka resultatet med överdriven eskatologi.[§] Pat Buchanan förkunnade till exempel: "På presidentnivå befinner sig det republikanska partiet på gränsen till döden." Victor Davis Hanson, före detta professor i klassiska språk och lantbrukare som ser sig själv som en Cato inom högerns litterära kretsar,[†] deklarerade att republikanerna nu levde i de "mest olycksbådande tiderna under mina 59 år". David Frum oroade sig: "Kommer Obamakoalitionen att nu för gott få fler röster än skaparna av USA:s välstånd och plundra dem? Många konservativa kommentatorer säger ja." En hysterisk Quin Hillyer på *American Spectator* varnade för att republikanernas "misslyckande i episk skala" gjorde att de konservativa befann sig på nåd och onåd i händerna på "en återigen bemyndigad, radikal president – som har föresatt sig en 'hämnad' från vänster och utan hinder från konstitutionen." John Podhoretz på *Commentary* hudflängde "Romneykampanjens innehållslöshet" (bevis för "centern-högerns tomhet") men medgav också att "det republikanska partiet domineras av en samling idéer och frågor som är smaskens för dess egen bas men frånstötande för alla andra". En annan medarbetare på *Commentary*, Jonathan Tobin, gjorde bedömningen att de dubbla slagen från Romneys nederlag och det förnyade "inbördeskriget mellan etablissemang och Tea Party-anhängarna" hade gjort republikanernas opposition mot Obama "värdelös".⁹ Newt Gingrich, slutligen, predikade att alltför många konservativa "underskattade omfattningen på det hot vi står inför" när kulturella och demografiska trender "förvandlar Amerika till en nationell version av Chicago eller Kalifornien".

Om inte republikanerna på ett djupgående sätt tar sig en ny funderare på sina antaganden och studerar vad demokraterna har gjort så kan framtiden bli mycket dyster, och Clinton-Obamas majoritet kan bli lika dominerande som Roosevelts majoritet var från 1932 till 1968, och från 1930 till 1994 i representanthuset.¹⁰

Sådana prognoser från högern verkar bekräfta tesen – från framstående demokratiska politiska analytiker som Ruy Teixeira, John Halpin och John Judis – att 2008 var slutet för Reaganeran och uppkomsten av en ny demokratisk majoritet. Enligt teorin om avgörande omgrupperingar var 2012, trots tillbakagången för Obamas röstsiffror, ett klassiskt "bekräftande val". Förvisso är data från

8 David Freedlander, "Anger Over Fiscal-Cliff Deal Fires Up Tea Party", *The Daily Beast*, 3 januari 2013.

* Denna förkastningslinje mellan Delaware/Pennsylvania och Maryland skiljer norra USA från södra – öa.

§ *Eskatologi* är läran om de yttersta tidernas händelser – öa.

† *Cato* var statsman och författare i Rom – öa.

9 Buchanan, "Is the GOP Headed for the Boneyard?", *Human Events*, 13 december 2012; Hanson, "2013: Welcome to very, very scary times", PJMedia.com, 2 januari 2013; Frum på ett symposium, "What is the Future of Conservatism in the Wake of the 2012 Election?", *Commentary*, januari 2013; Hillyer, "Recovering from Electoral Disaster", *American Spectator*, december 2012; Podhoretz, "The Way Forward", *Commentary*, november 2012; Tobin, "The GOP Really Hits Bottom", *Commentary*, 21 december 2012.

10 Newt Gingrich, "The Challenge Confronting Republicans", *Human Events*, 1 januari 2013.

vallokalsundersökningar, som stärks av tron på demografisk determinism, indicier på Gingrichs värsta farhågor, men kongressvalen, som den enorma republikanska motreaktionen 2010, har en obehaglig vana att gå emot världsbilden från presidentvalsåren. I och med att val med motkandidater och vågmästarstater har blivit färre, har paradoxalt nog svängningarna i marginalen ökat, och politiska förutsägelser blir ett vågspel i det som kvantitativa analytiker tycker om att kalla "volatilitetsrummet". De breda mönstren inom dagens amerikanska politik är faktiskt som kanalerna på Mars år 1900: varenda expert påstår att de ser dem, men ingen kan helt och fullt bevisa att de existerar.

Min egen suddiga bild av de kommande fyra åren liknar ett annat av Gingrichs många scenarier: en oavbruten konflikt mellan demokraternas makt i Vita huset och senaten, och en envis republikansk kontroll över representanthuset och en majoritet av delstaternas lagstiftande församlingar och guvernörsresidens. (Högsta domstolen är institutionernas oskrivna kort.) "Vi befinner oss i en period", skriver Gingrich alltför försiktigt, "där det kan bli en allians mellan 30 republikanska guvernörer och ett republikanskt representanthus som skulle kunna lyfta fram bättre lösningar och belysa den federala regeringens misslyckanden."¹¹

Sedan 2010 har ett alternativt USA tagit form i de stater där Tea Party-republikanerna dominerar de lagstiftande församlingarna. Som alltid är lagstiftarna i Kansas eller Alabama ivriga att gå i konflikt med den federala regeringen och till och med Högsta domstolen om homoäktenskap, aborter, invandring och automatvapen. Men denna gång är de ännu mer inriktade på att tillämpa lokalt det som man förlorat nationellt. Sedan uppkomsten av Tea Party-rörelsen har mäktiga om än tillfälliga koalitioner mellan republikanska ledare och lokala kapitalister, nära knutna till ultrakonservativa politiska centrum med miljardärer som beskyddare, inlett en radikal omstrukturering av ekonomin i sina stater. Först knockade de republikanska guvernörerna demokraterna genom att gå till angrepp mot offentliga och privata kollektivförhandlingar med det uppenbara syftet att omvandla industri-bältet i mellanvästern till ett Utopien där avtal mellan fackföreningar och arbetsgivare är förbjudna ("right-to-work"), som i Södern. I Ohio, Indiana, Michigan, Wisconsin och Minnesota drabbade ilskna lärare och stålarbetare samman med anhängare till Tea Party-rörelsen i mäktiga skärmytslingar som nådde enorm omfattning i "Slaget om Madison". Under tiden pressar republikanska guvernörer i flera traditionella "right-to-work"-stater (Kansas, Nebraska och Louisiana), som inte har mäktiga fackföreningar att knäcka, på för att avskaffa delstaternas (progressiva) inkomstskatter med målet att minska den offentliga sektorn och med hjälp av försäljningsskatter flytta skattebördan från höginkomstmedborgare till fattigare människor.

Dessa lagstiftningsoffensiver och de planer på Tea Party-regeringar som de sätter i verket har jämförts med det sena 1970-talets skattrevolter. Men deras våldsamt och syfte liknar mer det "Massiva motståndet" på 1950- och 1960-talen, då det vita Södern, under ledning av sina guvernörer och lagstiftare i samverkan med sina kongressdelegationer, trotsade alla regler för koalitionsbygge, kompromisser och lydnad mot etablissemangen i Washington för att föra ett krig på bred front mot svart politiskt självbestämmande. (Tea Party reinkarnerar en stor del av White Citizens' Councils [Vita medborgarrådets] trångsynthet och oförsonlighet, om än med samvetet fredat av några få reaktionära svarta kändisar som Herman Cain, Clarence Thomas och Tim Scott.) Men en fortsatt "Södernisering" både i geografisk och ideologisk mening börjar skrämman många av den gamla skolans republikaner. Trots att de skapade och födde upp monstret så börjar de nu bli skrämde av de parlamentariska konsekvenserna av ett parti med åldrande men stridbara vita människor som domineras av Mises-extremister, extrema kristna, ägare till automatvapen och fanatiska sydstatere.

GOP:s hemgjorda extremism framstår ännu mer försvarslös efter att så mycket av partiets utrikespolitik och militära program i grunden har tagits över av Obama. Romney var den första republi-

---

11 Gingrich, "Challenge".

kanska kandidaten i mannaminne som inte kunde ge någon övertygande bild av ”klara och aktuella faror” som demokraterna försummade att konfrontera. De republikanska ledarnas, speciellt en bitter John McCains, försök att sätta ihop misslyckandet i Benghazi till ett ”andra Watergate” visade bara brist på kraft mot en president som passar bättre för rollen som Tom Clancys president och specialist på specialoperationer, ”Jack Ryan”, än någon av hans republikanska konkurrenter. Obamas förkärlek för hemliga krig och mord med hjälp av fjärrkontroll, liksom hans tvåpartimöten i Pentagon och oupphörliga bearbetning av påtryckningsgrupper för militära motaktioner, har gjort hans krigsivrande flank nästan osårbar för traditionella republikanska angrepp, till och med när Netanyahu ställer upp som Romneys parhäst och skugga. Den republikanska kampanjen hade berövats både röda faran och Usama Bin Laden och fick stå eller falla med Ryans budget, skattesänkningarna för miljardärer och Romneys sakkunskap i att ta över företaget.

GOP:s nuvarande val är obönhörligt. Kan partiet, under ledning av Marco Rubio, Bobby Jindal eller Chris Christie, förvandla sig uppifrån och ner för att omsluta den minsta andel av amerikansk etnisk och rasmässig mångfald som hädanefter kommer att krävas för att besätta Vita huset? Eller kommer det att förskansa sig ännu mer bakom ett maximalistiskt program som lovsjunger en bunkerfilosofi, ett massivt motstånd mot att tillhandahålla säkerhetsnät à la New Deal för framtida färgade generationer? Om tillväxten återkommer och en del av den ökande produktiviteten sipprar igenom till löner (den vadslagning som ligger bakom Obamas villighet att sätta New Deals mest värdefulla arvegods på spel), så spelar det ingen roll: republikanerna kommer troligen att gå samma öde som gammalliberalerna till mötes. Men om ekonomin å andra sidan bromsar in eller går tillbaka, då förebådar de senaste politiska klasskamperna i det Röda Amerika redan den ”djuriska framtid” som Thomas Edsall förutspår, där de ”två största partierna blir invecklade i en kamp på liv och död för att skydda de förmåner och de varor som strömmar till deras respektive baser”.¹²

Mäktiga lokalpatriotiska krafter kommer också att påverka vilket av dessa scenarier som kommer att förverkligas, vilket illustrerades tydligt av den bittra splittringen om räkningen för hjälpen efter orkanen Sandy. För närvarande kommer större delen av GOP:s hårt ansatta ledning från området kring de stora sjöarna eller på gränsen till Södern, medan den omedgörliga majoriteten i representanthuset antingen hör hemma i sydstaterna eller den stora ödemarken (de folkfattiga slätterna och staterna i väst). Mardrömmen för de konservativa från norr är att ett starkt nationellt parti förvandlas till en 2000-talets version av Amerikas sydstater. Dessutom har striden om republikanernas identitet en djupgående betydelse för relationerna mellan GOP och den privata sektorn. Tea Party-republikanerna och skatteextremisterna (som deras bortglömda förfäder, 1940- och 1950-talens Taft-flygel) lutar åt Club for Growth [Klubben för tillväxt], till och med ekonomisk nationalism, inte affärslivets rundabordskonferenser eller G8.¹³ Om deras makt ökar och GOP:s tyngdpunkt fortsätter att röra sig längre söderut, så kommer företagets styrelserum utan tvivel att ta under nytt övervägande om de ska satsa på ett parti som uppenbarligen är sämre än demokraterna vad gäller att hantera den amerikanska kapitalismens internationella och långsiktiga intressen.

De följande kommentarerna analyserar noggrant vallokalsundersökningar, opinionsundersökningar och akademiska studier för att bättre förstå både republikanernas nuvarande våndor över presidentvalet och motparten demokraternas besvikelser i fråga om kongressen och delstatspolitiken. USA:s federala politiska system är ett så udda och komplicerat planetarium med stora parlamentariska planeter som ofta rör sig åt motsatta håll eller till och med runt olika ideologiska solar, att det är avgörande att inte bara ta hänsyn till presidentvalet utan också i korthet valen till representanthuset,

12 Thomas Edsall, *The Age of Austerity: How Scarcity Will Remake American Politics*, New York 2012, s 1. [Republikanska stater kallas i USA röda, och demokratiska stater blå – öa.]

13 Club for Growth, som av republikanen Mike Huckabee har brännmärkts som ”Klubben för giriga”, förespråkar fullständig frihet att samla och behålla personliga rikedomar. Klubben är en av Tea Party-rörelsens gudföräldrar, och har sedan den grundades 1999 fört en kampanj för att krossa GOP:s återhållsamma flygel som företräds av Olympia Snowe, Arlen Specter, Lincoln Chafee och Richard Lugar.

kampen för att kontrollera delstatsregeringarna, och de nya partiegoistiska grupperingarna inom partiet.¹⁴ Trender som redan verkar ödesbestämda på presidentnivå kan ta år på sig att slå igenom på kongress- eller delstatlig nivå. Dessutom är ”väljardata” alltid ämne för många tolkningar. Att titta på sociala krafter genom att betrakta valsiffror är som titta på Mars genom ett teleskop från den viktorska eran: det är nästan oundvikligt med övertolkning.¹⁵

Hunden på taket

På valdagen skämtade Romney med reportrar i Boston Convention Center att han skulle köpa en ny Weimaran så fort han flyttade i Vita huset. (Ingen vågade fråga om den nya valpen skulle få åka med i presidentens limousin.) Till skillnad från John McCain 2008 var han avslappnad och i högsta grad självsäker. Hans främsta opinionsundersökare, Neil Newhouse, hade tidigare försäkrat honom om att hans seger var som i en liten ask: alla republikanernas egna undersökningar såväl som Gallupundersökningen förutspådde lägre valdeltagande i för Obama demografiskt viktiga områden och en stark uppgång för Romney bland oberoende i vågmästarstater som Ohio. Dessutom hade Romneys krigskabinett en ”aldrig tidigare skådad fördel”: det oerhört dyra IT-systemet ”Projekt Orca”, som med hjälp av 34.000 republikanska frivilliga skulle mäta röstandet i realtid för att säkerställa ”hypersäker noggrannhet” vid fördelningen av kampanjresurser för att bättra på siffrorna i de avgörande valkretsarna i vågmästarstaterna.¹⁶ Bain Capital fruktades och var känt för att använda massiva dataanalyser innan de slöt avtal eller skickade företag till skroten.*

Innan vallokalerna hade stängt i Ohio hade champagneflaskorna redan korkats upp och Romneys stab befann sig i en upprymd stämning. Tjänstemän på Logan International Airport sa till *Boston Globe* att ”deras privata flygplatta var packad med företagsjetplan som flög in kampanjhängare på väg till konventet.” Ett fyrverkeriföretag hade anlåtats för att lysa upp himlen över Bostons hamn med raketer så fort Romney förklarats som segrare. En journalist hade redan fått se en skymt av en webbplats som var klar för att gå online.¹⁷ Dana Milbank från *Washington Post*, som precis som andra journalister var tvungen att betala 1.000 dollar för att få vara med på galan, tyckte att den majestätiska atmosfären och de intensiva säkerhetsåtgärderna var en oroande bild av hur Romneys presidentskap skulle se ut. ”Den skimrande mässhallen som hade byggts för hundratals miljoner dollar av skattebetalarnas pengar står på en halvö i Bostons hamn, och förvandlades på valdagens kväll till en fästning med helikoptrar i luften ovanför, metallbarrikader och myndigheter som sökte igenom fordonen. Bara några få åskådare korsade bron från centrala stan för att stå utanför och titta.”¹⁸

Till syvende och sist blev det fyrverkerier i Chicago och inte i Boston. Orca hade kraschat redan tidigt på dagen, och demokraternas resultat i de avgörande staterna steg till 2008 års nivåer. Obamas stöd utgjorde inget bevis för den ”motivationsklyfta” som låg bakom republikanernas antagande om

14 Jag bryr mig inte om senatsvalen 2012 som är nära knutna till en del undantag från presidentvalskampanjen.

15 Den traditionella ”dagen efter”-visdomen rörande nationella val har grundat sig på vallokalsundersökningar i alla 50 stater som genomförts av New Jersey-firman Edison Research för ett konsortium av ledande media: ABC News, Associated Press, CBS, CNN, NBC och Fox. Men den stora ökningen av tidig röstning på senare tid (nästan 40% 2012) har gjort det nödvändigt med parallella telefonundersökningar – en utgift som fick Nationella valcentralen att förra året begränsa detaljerade vallokalsfrågeformulär till 31 stater. Som ett resultat av det måste analysen av röstandet i stora stater som Texas vänta på Röstnings- och registreringsbilagan. Denna amerikanska folkräkningsbyrås kartläggning av 100.000 väljare som genomfördes några veckor efter alla federala val kommer att publiceras på våren 2013.

16 Namnet ”Orca” valdes därför att späckhuggare [orcinus orca] äter ”narvalar”, som är namnet på Obamakampanjens IT-system. Michael Falcone, ”Romney Campaign Acknowledges High-Tech Election-Day Monitoring System 'Had Its Challenges'”, *ABC News*, 10 november 2012.

* Bain Capital är ett amerikanskt finansmarknadsbolag, grundat 1984. Bland grundarna fanns Mitt Romney – öa.

17 Glen Johnson, ”Mitt Romney Planned Boston Harbour Fireworks Show that was Scotched by Election Loss”, *Boston Globe*, 8 november 2012.

18 Dana Milbank, ”At Romney headquarters, the defeat of the 1 per cent”, *Washington Post*, 7 november 2012.

valet. En del trender låg i själva verket helt enkelt utanför Romneykampanjens begreppsvärld: till exempel den exempellösa tillströmningen i Ohios städer med ett ökat deltagande bland afroamerikaner, från 11% av väljarkåren 2008 till 15% 2012. (Romneys resultat blev också sämre än George Bushs resultat 2004 i de flesta av Ohios huvudsakligen vita valkretsar).¹⁹ Med undantag för North Carolina, där det Demokratiska partiet inte fungerade internt, behöll presidenten till slut resten av 2008 års vågmästarstater.²⁰

Romney, som stod med segertalet i handen, rapporteras ha blivit ”bestört” av sina snabbt ökande förluster redan så tidigt på valdagen, vilket också de dyra konsulter var som hade försäkrat honom om att de som röstade på valdagen skulle vara äldre och vitare (”Efter att Obama erövrade Ohio”, rapporterade CBS från Boston, ”var det färdigt, men äldre rådgivare sa att ingen kunde inse det.”)²¹ Det republikanska partiet hade trots allt tillbringat 4 år med att skapa ett minfält av juridiska hinder för de 47 procenten [som brukar rösta – öa] att registrera sig och rösta, kanske det mest systematiska försöket att beröva väljare rösträtt sedan Jim Crow.* Dessutom hade det gräsliga utslaget om ”Citizens United” i Högsta domstolen under ledning av Roberts, som gav aktiebolag och politiska stödkommittéer rättigheter enligt Första tillägget, öppnat dammluckorna för negativ reklam från republikanernas superrika anhängare. Romneys läger la ut mer än Obama i alla vågmästarstater utom två, och hundratals miljoner dollar av negativa reklam – 50% mer reklam än 2008 – späckade vågmästarstaternas TV-skärmar oavbrutet i veckor.²²

Kung över denna skuggkampanj var givetvis den aldrig åtalade brottslingen Karl Rove. Hans hov var den så kallade ”Weaver Terrace-gruppen” (döpt efter hans adress i Washington), en samordningskommitté för republikanska jättedonatorer, super-PACs och traditionella understödjare som amerikanska handelskammaren, som alltid har haft ett laddat förhållande till Tea Party-grupperna och familjen Koch. För att erövra representanthuset 2010 och Vita huset och senaten 2012 skapade Rove och hans kompanjoner två parallella penningmaskiner – American Crossroads [Amerikansk skiljeväg] (en super-PAC som redogör för sina donatorer) och Crossroads GPS (en 501(c)(4)-organisation som inte gör det)²³ – som delar ledarskap med Romneys Restore Our Future [Återställ vår framtid], Jeb Bushs American Action Network [Amerikanskt aktionsnätverk] och Haley Barbour's Republican Governors Association [Republikanska guvernörsförbundet]. Tillsammans är detta det *verkliga* ”republikanska etablissemanget” som Kibbe, Palin och DeMint skäller på. De två Crossroads kanaliserade 270-300 miljoner dollar till presidentkampanjen, till stor del till annonser som riktade sig till desillusionerade vita Obama-anhängare i industristaterna. Ända till slutet skyfflade Rove frenetiskt in kol i kampanjbrasan, de sista 15 eller 20 miljonerna kom enligt uppgifter från Sheldon Adelson i Las Vegas och en grupp spekulanter och industriägare i Dallas.

19 John Dickerson, ”Why Romney Never Saw It Coming”, *Slate*, 9 november 2012.

20 Indiana, som var Obamas mest överraskande seger 2008, släpptes av demokraterna denna gång som en garanterat röd stat. Som ett resultat av det brydde sig inte presidenten om att besöka den – ett exempel på de kallblodiga prioriteringar som på ett rutinmässigt sätt offrar demokraternas bas i valkretsar som är svåra att erövra. Den av Tea Party-rörelsen dominerade lagstiftande församlingen hade i februari antagit lagar mot avtal mellan fackföreningar och arbetsgivare, och Indianas hårt ansatta arbetarrörelse skulle ha uppskattat lite nationell uppmärksamhet.

21 *CBS News*, 8 november 2012.

* Jim Crow-lagar var lagar som användes i USA mellan 1876 och 1965 för att upprätthålla segregationen mellan olika etniska grupper, vilket bl a gjorde det mycket svårt för färgade att kunna rösta – öa.

22 Se ”Mad Money” på *Washington Posts* webbplats för 2012 års kampanj, och ”2012 Money Race” på *New York Times* webbplats från 2012.

23 Super-PACs (politiska aktionskommittéer) är officiellt ”oberoende utgiftsorganisationer” som kan göra av med obegränsade kampanjutgifter men måste redogöra för sina bidragsgivare, medan en 501(c)(4)-organisation formellt är en skattebefriad ”socialvårdsorganisation” som kan samla in pengar utan begränsningar och utan skyldighet att avslöja sina donatorer. Ingentenda av dessa två sorter har laglig rätt att bidra direkt till en kandidat eller ”samordna” sitt arbete med en kampanj – vilket de givetvis ändå gör med skamlös fräckhet. Sådana bedrägerier frodas på grund av att demokraterna spelar samma spel med samma glöd. Som en konsekvens av det har reformen av hur kampanjerna finansieras i själva verket kullkastats av Obama-administrationen.

Roves förnedring den 6 november var nödvändigtvis djupare än Romneys. Han hade ju trots allt skrävlut för *Time*, ”jag är ingen människa, jag är en myt”.²⁴ Med makaber glädje gratulerade Donald Trump Karl Rove till att ha ”blåst 400 miljoner dollar den här omgången”. Han hävdade – helt riktigt – att republikanerna förlorade varenda kampanj som Roves Crossroads GPS hade investerat i. ”Vilket slöseri med pengar!”²⁵ Som *Economist* konstaterade vägde de motsatta orkanerna av negativ reklam upp varandra.²⁶ Förståsigpåarna var överens om att Obama-kampanjens förebyggande slag mot Romneys bild under månaderna före republikanernas konvent var mer effektivt. Att inte ha några huvudkonkurrenter som använde skällsord och slösade bort kampanjmedel var en avsevärd fördel för Obama.

Det var också beslutet att göra ringklockor till kampanjens viktigaste teknologi i vågmästarstaterna. ”Obamas kampanj”, skriver John Ward, ”började placera ut organisatörer i de viktigaste staterna i april 2011, ett helt år innan Mitt Romney ens hade vunnit republikanernas nominering. Dessa organisatörer anslöt till nätverken av frivilliga, så kallade grannskapsteam, som i vissa fall fortfarande fungerade sedan 2008 års val.” Samordnare av denna strategi för vågmästarstaterna var Jeremy Bird, elev till den legendariske Marshall Ganz, som övertygade kampanjens generalstab att ha som mål en organisatör på fältet för var 50:e väljare man hade som målsättning att erövra. För att uppnå denna koncentration finkammade 2,2 miljoner frivilliga demokrater, nästan dubbelt så många som fältstyrkorna 2008, stadsdelarna och skötte telefoncentraler. Romneys grupp började anlända till vågmästarstaterna först på sommaren 2012 och kom aldrig upp i mer än en kampanjarbetare per tusen väljare.²⁷

Börjar bli slut på vita människor

Nyhetsbolagen kunde göra en uppskattning av de viktigaste striderna och bekräfta Obamas återval redan innan det var läggdags. Det blev ingen rysare: presidentens segermarginal blev nästan 5 miljoner röster (se tabell 1 nedan). Ändå skapade rösträkningarna som kom in sent från staterna i väst plus den förvirrade vallokalsstatistiken en kortvarig illusion av att röstskolket var det högsta någonsin, med miljontals frånvarande industriarbetande republikaner eller Obamas millenium-generation, beroende på ens ståndpunkt. I själva verket låg valdeltagandet (59,4%) över genomsnittet för presidentvalen mellan 1992-2008 (57,2%) om än nästan 3 procent lägre än 2008.²⁸

Bortsett från orkanen Sandy och dess lokala påverkan på röstandet i New York och New Jersey, så var den uppenbart främsta orsaken till nedgången sedan 2008 den ökande koncentrationen av kampanjresurser och kandidaternas uppträdande i vågmästarstaterna. Bara en tredjedel av väljarna uppvaktades i någon större utsträckning. På andra ställen berodde deltagandet lika mycket på hur framträdande lokala och delstatliga frågor var som vem som vann presidentvalsdebatterna. I vågmästarstaterna med hög profil visade sig således det genomsnittliga valdeltagandet vara 62,7% och den absoluta röstsiffran något högre än 2008, medan valdeltagandet i säkra röda eller blå stater bara blev 54,8%.²⁹ Många av de Obama-anhängare – omkring 3,6 miljoner – som saknades stannade hemma i stater som Kalifornien och Texas där elektorsvalet var oomtvistligt. (Den enda entydiga

24 Michael Crowley, ”The New GOP Money Stampede”, *Time*, 27 september 2010; Kenneth Vogel, ”Karl Rove’s fight club”, *Politico.com*, 27 mars 2012; Wayne Slater, *Dallas News*, 7 december 2012.

25 Julie Bykowiucz och Alison Fitzgerald, ”Rove Biggest Super-PAC Loser, Trump Says Waste of Money”, *Bloomberg*, 8 november 2012.

26 ”The ads take aim”, *Economist*, 27 oktober 2012.

27 John Ward, ”Republican Party Path Back From 2012 Election Requires Shift in Culture, Not Just Tactics”, *Huffington Post*, 10 januari 2013, och Matea Gold, ”Obama activists urged to keep sleeves rolled up”, *Los Angeles Times*, 21 januari 2013.

28 Walter Dean Burnham, *Democracy in Peril: The American Turnout Problem and the Path to Plutocracy*, The Roosevelt Institute, Arbetspapper nr 5, december 2010, se tabeller s 7-8. Burnham visar på den viktiga långsiktiga trenden med sjunkande valdeltagande i norr och stigande i söder.

29 ”2012 Election Turnout”, Bipartisan Policy Center, 8 november 2012.

trend i valdeltagandet som inte kan tillskrivas bristen på symmetri mellan vågmästarstater var den kraftiga nedgången i röstsiffrorna i småstäder och landsbygden, till största delen på Obamas bekostnad.)³⁰

TABELL 1: *Obama 1 och 2 jämförda*

	2008	(2010)	2012
Röstberättigad befolkning	230.872.000		240.927.000
Berättigade väljare	213.314.000		219.297.000*
Registrerade väljare	153.100.000		153.271.000
Valdeltagande	131.314.000	(89.900.000)	130.235.000
(<i>icke röstande</i>)	82.000.000	(128.342.000)	90.613.000
% av röstberättigade	62,2	(41,7)	59,4
12 vågmästarstater	44.659.370		44.784.651
Icke vågmästarstater	86.654.450		84.282.299
Obamas röstsiffra	69.499.000		65.900.000
<i>Skillnad 2008-2012</i>			-3.599.000
Motståndarens röstsiffra	59.948.000		60.932.000
<i>Skillnad 2008-2012</i>			+984.000
Segermarginal	9.5551.000		4.968.000
Obamas elektorsröster	365		332
<i>Kongressen</i>			
Senaten	Demokraterna +7	Republikanerna +6	Demokraterna +2
Representanthuset	Demokraterna +21	Republikanerna +63	Demokraterna +8

* 3.244.033 brottslingar – till största delen icke vita – har enligt delstatslagar inte rätt att rösta.

Källa: "United States Election Project" och "National Popular Vote Tracker", Bipartisan Policy Center, 2012 Voter Registration Report, 5 november 2012.

Obama-kampanjens mest imponerande bedrift 2008 hade varit att den erövrade de stora, traditionellt republikanska förortsvalkretsarna runt Philadelphia, Washington DC, Columbus, Cincinnati och Denver. Trots att presidentens totala röstsiffra i förorterna (48%) var lägre än 4 år tidigare, så behöll han med lätthet så svårerövrade kronjuveler som valkretsarna Prince William och Loudoun i Virginia, Montgomery och Delaware i Pennsylvania, Hamilton i Ohio, Hillsborough i Florida och Arapahoe och Jefferson i Colorado. Som ett resultat av det tog han hem Ohio och Nevada med dunder och brak, klarade sig återigen med nöd och näppe i Florida, höll kvar Virginia och Colorado med 4-5%, och seglade hem med god marginal i Michigan, Iowa och Wisconsin (Paul Ryans hemstat).

Romneys team var till en början skeptisk till att Obama vann så lätt medan vallokalsundersökningar tydde på en jordskredsseger för Romney bland vita väljare. Enligt Ronald Brownstein hade båda sidorna magiska recept för att vinna. Romneys recept var att erövra 61% av de vita rösterna, med minst 74%-igt valdeltagande bland vita och Obamas procentandel av minoritetsrösterna på eller under 2008 års nivå. Medan Obama det året hade fått 43% av de vitas röster – en imponerande förbättring över John Kerry och Al Gore – så hade demokraternas andel av dem i delstatsvalen 2010

30 Bill Bishop, "Finding the 'Flippers' in 2012 Vote", *Daily Yonder*, 1 januari 2013.

minskat till den lägsta siffran någonsin, 37%. Alltså var Romneys kampanj övertygad om att de kunde vinna – om än för sista gången i USA:s historia – genom att satsa allt på vitt. Demokraterna var å andra sidan lika övertygade om seger om de kunde uppnå en kvot på 80/40 – det vill säga 80% av minoritetsrösterna och 40% av de vitas röster – med valdeltagande bland minoriteterna på 26% som 2008.³¹

Det var enligt många förmenande det rasmässigt mest polariserade presidentvalet i USA:s historia. Republikanerna skildrade Obama som en omfördelande ”matkupongs-president”, en mellanhand för den halva av landet som var ”de som tog”, parasiter eller offentliganställda som snyltade på vita företagens hårda arbete och den minoritet av minoriteterna som tagit efter dem. Obama lät som en annons för segerobligationer under Andra världskriget och vädjade till bättre finansärer och en inkluderande patriotism, men precis som Romneys organisatörer hade hoppats på minskade hans röstantal bland vita till 39% (se tabell 2). Jämfört med 2008 minskade hans röstantal bland vita män med 9 procent, vita kvinnor 4 procent, och – mest dramatiskt – bland vita tjugoåringar med 10 procent. Han förlorade vita röster i så stora stater som Kalifornien, New Jersey, Pennsylvania och Ohio. Bara i en del av staterna i New England och Iowa erövrade han en vit majoritet. Trots Benjamin Netanyahus och Sheldon Adelsons exempellösa ansträngningar att vända valet till en folkomröstning om att bomba Iran behöll han också stödet från judiska väljare (omkring 2% av landets väljare, men centrala 5% i Florida), även om hans siffra sjönk till 69% från förbluffande 78% 2008.

TABELL 2: Demokraternas röstsiffror bland vita inom olika åldersgrupper (%)

	2004	2008	2012
18-29	44	54	44
30-44	37	41	38
45-64	41	42	38
65+	44	40	39
Totalt	41	43	39

Källa: Data från Pew Research Center

I motsats till detta fick Romney (i runda siffror) samma andel på 60% av vita väljare som hade givit George H W Bush 426 elektorsröster 1988, och som hade gjort det möjligt för Bush jr att besegra Kerry med mer än 3 miljoner röster 2004 (se tabell 3 och 4 nedan).³² Men denna gamla matematik är nu inaktuell. Tack vare det högre än förväntade valdeltagandet inom minoriteterna blev de vitas andel av rösterna 72%, inte de 74% som republikanerna hade räknat med. Som ett resultat av det utgjorde vita Romney-anhängare knappt 48% av det totala antalet röster.³³ För andra presidentvalet i rad minskade dessutom valdeltagandet bland vita. Republikanska opinionsundersökare varnade efteråt, ”att försöka vinna nationella val genom att få en allt större del av en allt mindre del av väljarkåren är en misslyckad politisk ståndpunkt.” Republikanerna hade ”fått slut på lättövertalade vita väljare.”³⁴

31 Ronald Brownstein, ”The New Math”, *National Journal*, 23 augusti 2012.

32 Märkligt nog gick det sämre för Romney (78%) än vad Bush hade haft 8 år tidigare (80%) bland mormoner. Walter Hickey, ”More Mormons Voted For George Bush”, Pew Exit Polls, 9 november 2012.

33 Brownstein, ”The New Math”, och David Paul Kuhn, ”Exit Polls: Unprecedented White Flight from Democrats”, *realclearpolitics.com*, 3 november 2010.

34 Whit Ayres och Jennifer Korn, ”The Hispanic Challenge and Opportunity for Republicans”, minnesanteckningar från ”Resurgent Republic and the Hispanic Leadership Network”, 12 december 2012, s 2. Den icke latinamerikanska vita befolkningen, som nu uppgår till 197,8 miljoner personer tros nå en höjdpunkt på 200 miljoner 2024, innan den inleder en stadig nedgång i absoluta tal när den stora babyboom-generationen går in i sina gyllene år. Hope Yen, ”Census: White Population Will Lose Majority in US by 2043”, *Huffington Post*, 12 december 2012.

Omstart för regnbågen

Till skillnad från detta var för första gången i historien valdeltagandet bland afroamerikaner högre än bland vita.³⁵ Rekorddeltagandet sporrades inte bara av Obama utan också av en protest mot den republikanska strategin att förbjuda väljare. Sedan den svarta politiska majoriteten i New Orleans störtades i efterdyningarna till Katrina och rivningen av oskadade kommunala bostadsområden, har konservativa strateger på ett skamlöst sätt ifrågasatt försvaren för den allmänna rösträtten. Som ett resultat av det granskas 1965 års rösträttslagar, en hörnsten i medborgarrättsrörelsens seger, nu noggrant av högsta domstolens reaktionära majoritet. (I Alabama röstade en majoritet av vita väljare mot att avskaffa Jim Crows stadgar från delstatens konstitution, som antogs 1901.)

TABELL 3: *Sjunkande vita röstsiffror (%)*

1976	88
1992	83
2000	81
2004	77
2008	74
2012	72

Källa: United States Election Project och 2012 National Popular Vote Tracker

TABELL 4: *USA:s befolkning (%)*

	1960	2011	2050
Vita	85	63	47
Latinos	3,5	17	29
Svarta	11	12	13
Asiater	0,6	5	9

Källa: Paul Taylor och D'Vera Cohn, "A Milestone En Route to a Majority Minority Nation", Pew Research Center, 7 november 2012.

Trots Obama-administrationens meriter vad gäller medborgerliga friheter, från drönarmördare till Internetövervakning, är förfärliga (en fråga som bara Ron Pauls kampanj tog upp), så återuppväckte presidenten tron på hans åtagande i fråga om medborgerliga rättigheter med undertecknandet av lagstiftningen om lika lön 2009, avskaffandet av "fråga inte, berätta inte" 2010, presidentens order att skjuta upp avvisningen av unga immigranter 2012, och fortsatta ansträngningar från justitiedepartementet att försvara rösträtten. Bortsett från att säkerställa hans återval, stärkte dessa senkomna initiativ minoritetsväljarnas rättighetsbaserade enhet, som i sin tur har överraskat opinionsundersökarna med sin alltmer positiva syn på varandra. I de senaste undersökningarna har till exempel afroamerikaner varit mer positiva till de latinamerikanska och asiatiska befolkningarnas rättigheter och tillväxt.³⁶ En majoritet av de intervjuade uttalade också sitt gillande för äktenskap mellan homosexuella trots motståndet från många kyrkliga ledare och klichén om svarta som en homofob väljargrupp. Svarta väljare var faktiskt nyckeln till framgången för lagstiftningen om homoäktenskap i Maryland.³⁷ Likaså stöder nu tre fjärdedelar av latinoväljare kvinnors rätt att välja,

35 Paul Taylor, "The Growing Electoral Clout of Blacks is Driven by Turnout, Not Demographics", Pew Research Center, 26 december 2012.

36 Ronald Brownstein, "Though More Optimistic, Americans Are Still Sharply Divided", *National Journal*, 7 december 2012.

37 Anugrah Kumar, Polls Show Sudden Increase in Black Support for Gay Marriage", *The Christian Post*, 10 november 2012, och Aaron Blake, "African-Americans and Latinos spur gay marriage revolution", *Washington Post*, 12 november 2012. Rapporten i media att 70% av de afroamerikanska väljarna i Kalifornien stödde ett förbud mot homoäktenskap (proposition 8 år 2008) grundade sig på en felaktiga data från vallokalsundersökningar. Den verkliga siffran var bara 58%. Se John Wildermuth, "Black support for Prop 8 called exaggeration", *San Francisco Chronicle*, 7 januari 2009.

trots sitt rykte som samhällskonservativa och det enorma trycket från prästerskapet.³⁸

Den kanske största överraskningen under vallokalsundersökningarna, och även det mest lysande beviset på att en verklig ”regnbågskoalition” håller på att växa fram bland gräsrotterna, var Obamas 73% av de asiatiska rösterna: en 11%-ig (15% i Kalifornien) ökning sedan 2008.³⁹ Medan asiatiska väljare traditionellt har varit de geografiskt mest koncentrerade (Hawaii, Kalifornien och New York), så röstar de nu också i betydande antal i andra nationellt viktiga områden. Asiater utgör nu till exempel omkring 15% av befolkningen i valkretsarna Loudoun och Fairfax i Virginia - en del av de viktigaste vågmästartrikten i landet. För en generation sedan hade republikanerna höga förväntningar att erövra majoriteten av asiater från Stilla havsområdet utanför den demokratiska fästningen Hawaii. Men mobbningen av Kina, rasistisk kampanjreklam, chauvinistisk invandringspolitik och svaga utfästelser för offentlig utbildning som alla har råd med, har fått de flesta yngre väljare, vare sig de är av syd- eller ostasiatiskt ursprung, att i massiv skala vända sig mot republikanerna. Precis som de judisk-amerikanska invånarna, som de ofta på ett klichéartat sätt jämförs med, förstärks den nuvarande lilla asiatiska delen av väljarkåren (omkring 2% i båda fallen) av extra stora insatser inom sjukvård och fysikvetenskap, ingenjörsvetenskap och i allt större utsträckning den offentliga administrationen. Men till skillnad från judar och vita i allmänhet kommer den asiatiska röstberättigade befolkningen (om än inte valdeltagandet) att öka dramatiskt.⁴⁰

TABELL 5: Latinamerikanska röster (miljoner)

	Röstberättigade	Röstade	Valdeltagande (%)
1988	7,7	3,7	48
1992	8,3	4,3	52
1996	11,2	4,9	44
2000	13,2	5,9	45
2004	16,1	7,6	47
2008	19,5	9,7	50
2012	23,7	12,5	53

Källa: Paul Taylor m fl, ”An Awakened Giant: Hispanic Electorate Likely to Double by 2030”, Pew Research Hispanic Center, 14 november 2012.

Slutligen: precis som Karl Rove klagade ökade Obama sin andel av det större valdeltagandet bland latinos med 4% över 2008 (850.000 fler röster i absoluta tal. Se tabell 5 ovan för valdeltagandet bland latinos).⁴¹ I Florida, där resultatet från vallokalsundersökningarna fortfarande debatteras, kan Obama ha nått en milstolpe genom att erövra 51% av de kubanska rösterna, ett resultat av generationsförändringar och en urholkning av den monolitiska ”exilidentiteten”.⁴² Samma sak i Ohio, där de preliminära vallokalsundersökningarna talar för att den avgörande marginalen för Obamas seger var hans 82%-ig andel av rösterna bland latinos (74% nationellt) plus en liten men avgörande ökning över 2008 bland vita män.⁴³ Varje år fyller 800.000 latinos 18 år, vilket utgör uppskattningsvis 40% av väljarkårens tillväxt till och med 2030. 2016 kommer de att passera afroamerikaner och bli det största minoritetsväljarblocket.⁴⁴ De flesta republikanska ledare är klara över att det är ett dåligt omen. Som en intern anteckning nyligen sammanfattade partiets dilemma: ”Om republikaner-

38 Nationella latinska institutet för reproduktiv hälsa, *Poll: Latino Voters Hold Compassionate Views on Abortion*, 30 november 2011.

39 Nationella data från vallokalsundersökningar.

40 Hur den amerikanska politiken förvandlar så olika nationell bakgrund som bengaler, japaner eller thailändare till en funktionell sekundär etnicitet tas upp av Janelle Wong m fl, *Asian American Political Participation*, New York, 2011.

41 Rove, ”The Lessons of Defeat for the GOP”, *Wall Street Journal*, 15 november 2012.

42 Juan Tamayo, ”Did Obama or Romney Win the Cuban-American Vote?”, *Miami Herald*, 11 december 2012.

43 Marcus Atkinson, ”How Obama Won Ohio, By the Numbers”, *HispanicOhio.com*, 7 november 2012.

44 Peter Grier, ”Election Results 2012”, *Christian Science Monitor*, 7 november 2012.

na får 40% eller mer av invandrade latinamerikaners röster nationellt, så kan de rösta in konservativa republikaner till nationella poster. Att nöja sig med en fjärdedel eller mindre av latinamerikaners röster nationellt kommer att förvisa republikanerna till ett regionalt parti med få nationella framtidsperspektiv.”⁴⁵

Republikanerna får betalt med välförtjänt ränta för gränshinder, invandringsfientliga folkomröstningar som kriminaliserar tvåspråkig utbildning i flera stater, SB1070 i Arizona* (delstaten som har blivit ett ”Mississippi” för latinos medborgerliga rättigheter), republikanernas sabotage av Dream-lagen,[§] Romneys förkastliga förespråkande av ”självförvisning” och mycket mer. Det är naturligtvis Obamas departement för nationens säkerhet [Homeland Security] som bedriver ett skräckvälde – massförvisningar i en omfattning som överträffar alla republikanska likartade aktioner. Men även om milissoldaterna skulle bära sombrero och republikanerna plötsligt skulle gå med på amnesti och Dream-lagen, så är det osannolikt att latinoröster skulle bli ”naturliga republikaner” med de familjevärderingar som Rove och andra Bush-strateger tänkte sig i början av 2000-talet. *National Reviews* Ramesh Ponnuru är skoningslöst öppenhjärtig:

Uppfattningen att det republikanska partiet bara tjänar de rikas intressen ligger bakom alla de demografiska svagheter som diskuteras på ett så ensidigt sätt. Latinamerikanska invandrare röstar inte på demokraterna bara på grund av frågan om invandring. Många av dem är fattiga och saknar sjukvårdsförsäkring, och de hör ingenting från republikanerna om att förbättra deras situation, men en hel del från demokraterna... Bättre ”kommunikationsförmåga”, denna ständiga post på ett förlorande partis önskelista, kommer inte att göra särskilt mycket om inte partiet har ett tilltalande program att kommunicera.⁴⁶

Tänk på klyftorna

Eftersom de demografiska förändringarna av den amerikanska väljarkåren sker allt snabbare vore det dumt att förmoda att kön, civilstånd och ålder med nödvändighet samspekar med ras och klass och skapar samma sorts politiska identiteter som 2000, 1992 eller 1978. Exempelvis godtar den amerikanska mantalsskrivningen ”blandad ras” eftersom flera miljoner yngre amerikaner betraktar det som sin mest exakta identitet. ”Ingen religiös tillhörighet”, som var en oviktig kategori vid valanalyser för en generation sedan, utgör nu 25% av gruppen 18-29 år och har blivit en hett debatterad ny variabel för hur man röstar. Likaså är gruppen homo-, bi- och transsexuella – ytterst engagerade 5% av väljarkåren nationellt som till ungefär 78% röstade på Obama – en permanent existentiell kris för republikanerna.⁴⁷

Desto större anledning då att bända upp de traditionella valanalysernas klichéer, inklusive ”könsklyftan” och ”ungdomsröster”, för att se vad som egentligen ligger i dem. Det har till exempel hävdats att Obama återvaldes genom att erövra 55% av kvinnornas röster, vilka i sin tur utgjorde 53% av valdeltagandet.⁴⁸ Det är odiskutabelt, och är till viss del en reaktion på Romneys hot att upphöra med det ekonomiska stödet till Planned Parenthood [Planerat föräldraskap]* liksom de

45 Ayres och Korn, ”Hispanic Challenge”.

* SB1070 [Senate Bill 1070] är en invandringsfientlig lag som Arizona antog i april 2010 – öa.

§ Dream-lagen (förkortning för *Development, Relief, and Education for Alien Minors*) är ett lagförslag om att ge möjlighet till permanent uppehållstillstånd till ungdomar som kommit som flyktingar till USA som barn, har gått ut high school i USA, visat ”god moralisk karaktär”, varit i USA i minst fem år, och gjort tvåårig militärtjänst i USA alternativt studerat minst två år på en högre utbildning – öa.

46 Ponnuru, ”The Party’s Problem”, *National Review*, 3 december 2012, s 9.

47 Omnämmt i Chris Johnson, ”Exit Poll: Gay Voters Made Up 5 per cent of 2012 Electorate”, *WashingtonBlade.com*, 7 november 2012. Se även Mary McThomas och Robert Buchanan, ”Obama and Gay Rights”, *PS*, juli 2012.

48 Margie Omero och Tara McGuniess, ”How Women Changed the Outcome of the Election, CNN, 12 december 2012.

* Planned Parenthood är en organisation i USA som informerar om och tillhandahåller hälso- och sjukvård gällande sexuell och reproduktiv hälsa, bl a preventivmedel, aborträdgivning, screening för cancer och hiv, mm – öa.

idiotiska anmärkningar om våldtäkt som fälldes av två kandidater till senaten som Tea Party-rörelsen stödde. Men visar statistiken i sig själv egentligen att kön var den viktigaste faktorn för att avgöra hur man röstade?

Sedan ”könsklyftan” blev berömd 1980 har den ofta tolkats som bevis på att kvinnor blir mer liberala, eller åtminstone mer demokratiska i hur de föredrar att rösta. Men kvinnliga väljare behöver inte förändra sina uppfattningar alls. Klyftan kan helt och hållet bero på att män går åt höger, eller att vad de föredrar förändras olika fort hos de två könen. 2012 ökade klyftan mellan vita män och kvinnor avsevärt, men det gjorde också republikanernas röstandel hos båda könen. Vita kvinnor övergav helt enkelt det de hade föredragit 2008 i lägre antal än vita män (se tabell 6 nedan). Mycket större klyftor skilde olika kategorier av kvinnor: exempelvis den förvånansvärda skillnaden på 38% mellan ogifta och gifta kvinnor, eller den 54%-iga avgrunden mellan vem afroamerikanska och vita kvinnor föredrog som president. Till skillnad från detta var det bara 6% mer sannolikt att unga vita kvinnor röstade på Obama än sina äldre systrar eller mödrar. Kön är alltså ett genomsnitt av sådana olika preferenser och trender, och det är missvisande att tala om ”kvinnor” under valet utan att sätta ras- eller generationsbeskrivning före.

TABELL 6: Könsklyftan: röster på demokraterna (%)

	(a) Vita kvinnor	KLYFTA 1 (b) Minus vita män	(c) Alla kvinnor	KLYFTA 2 (d) Minus alla män	KLYFTA 3 (e) c minus a
2004	44	7	51	7	7
2008	46	5	56	7	10
2012	42	10	55	10	13

Källa: Pew Research Center och Nationell vallokalsundersökning, *Los Angeles Times*, 2004.

Ålder är en annan kategori som behöver redas ut. Tabell 7 nedan visar tydligt att i de viktiga delstater där detaljerade vallokalsundersökningar genomfördes var generationsklyftan mellan milenniumgenerationen (18-29 år) och äldre personer (65 år och äldre) mer än dubbelt så stor som könsklyftan (21 mot 10%).⁴⁹ I alla tio vågmästarstater, inklusive North Carolina, vann presidenten bland 45-åriga väljare eller yngre och förlorade inom väljarkåren över 45. En klyfta på 20% mellan olika åldrar vad gäller vilken president man föredrog ser ut som ett generationskrig i röstbåset, vilket de mindre men historiskt ovanliga skillnaderna i de senaste röstmönstren bland äldre och bland vuxna mellan 30-64 också gör.⁵⁰ *National Journals* Ronald Brownstein framkastar faktiskt att den grundläggande sprickan inom amerikansk politik är på väg att bli ”brun mot grå”: den framväxande minoritets-majoriteten av unga latinos, asiater och afroamerikaner som är i behov av bra skolor och collegelån strider om otillräckliga offentliga resurser med en grå tidvattenvåg ur den självsvåldiga babyboom-generationen som håller på att pensionera sig. Brownstein pekar på att de två grupperna har rakt motsatt syn på den nationella situationen: tre femtedelar av de Grå stödde Romney och säger till opinionsundersökarna att regeringen gör alltför mycket. Tre femtedelar av de Bruna röstade på Obama och tycker att Washington borde lägga ut mer på utbildning och på att skapa jobb.⁵¹

49 I de mest gediget röda staterna i söder eller på de stora slätterna var åldersskillnaderna nästan lika små som felmarginalen. Samma sak i Iowa där hälften eller mer i varje åldersgrupp stödde presidenten (till stor del tack vare kvinnorna).

50 Robert Binstock hittade tecken på att det uppstått en distinkt väljargrupp under 2010 års val kring ”äldre frågor”. ”Under de föregående fyra decennierna hade äldre amerikaner röstat väldigt likt andra åldersgrupper bortsett från väljare i 20-årsåldern eller tonåringar.” (Binstock, ”Older Voters and the 2010 US Election: Implications for 2012 and Beyond”, *The Gerontologist*, vol 52, nr 3 2012, s 408.)

51 Ronald Brownstein, ”Behind the Fiscal Cliff is a Demographic Struggle”, *National Journal*, 20 december 2012.

TABELL 7: Röster i olika åldersgrupper jämfört med genomsnittet i 18 stater (%)

	(1) 18-29	(2) 30-44	(3) 45-64	(4) 65 plus	Obama (1) minus (4)
<i>Genomsnitt 18 stater</i>					
(a) Väljarkåren	18	29	37	16	
(b) Obama	66	52	50	45	21
<i>Nevada</i>					
(a) Väljarkåren	18	24	37	18	
(b) Obama	65	54	48	42	23
<i>Iowa</i>					
(a) Väljarkåren	15	22	37	26	
(b) Obama	56	52	52	50	6
<i>Ohio</i>					
(a) Väljarkåren	17	24	41	18	
(b) Obama	62	51	47	44	18
<i>Pennsylvania</i>					
(a) Väljarkåren	19	25	39	17	
(b) Obama	63	55	48	43	20
<i>Virginia</i>					
(a) Väljarkåren	19	27	41	14	
(b) Obama	61	54	47	46	15
<i>Florida</i>					
(a) Väljarkåren	16	23	37	24	
(b) Obama	66	52	48	41	25
<i>N Carolina</i>					
(a) Väljarkåren	16	25	39	21	
(b) Obama	67	51	47	35	32
<i>Kalifornien</i>					
(a) Väljarkåren	28	28	32	12	
(b) Obama	69	59	52	46	23

Källa: Nationella vallokalsundersökningar, Fox News.

Skräcken för en nollsummekonflikt mellan offentliga investeringar och social trygghet å ena sidan och de privata hushållens välstånd å den andra går ända tillbaka till skattrevolterna på 1970-talet och valet av Ronald Reagan, den första av tre republikanska presidenter som skapade enorma underskott genom att kraftigt sänka skatterna för rika vita och skriva in blanco-checkar till Pentagon. Det strategiska målet var att göra det strukturellt omöjligt för demokraterna att genomföra nya utgiftsprogram för sociala förändringar utan att spränga budgeten i luften. På liknande sätt (och här var thatcherismen en intressant föregångare) underbläste skattepolitiken generations- och raskonflikter som splittrade demokraterna men gynnade de republikanska kandidaterna.

Ändå är inte väljargruppen över 65 år, som en gång i tiden var den mest tillförlitligt demokratiska valmanskåren, bara en grupp relativt förmögna vita som är ovilliga att betala för utbildning i innerstäderna, offentlig television eller allmän sjukvård – även om detta skikt existerar och har utvidgats tack vare de föreslagna åtgärderna både i Ryans budget och Romneys plattform som befriade alla över 55 från de föreslagna nedskärningarna eller förändrade reglerna för att vara berättigade till socialförsäkringen och den federala sjukförsäkringen Medicare. Men de äldre blir i allt större antal också offer för att husens frivärde har raderats ut och pensionssystemet med förutbestämda förmåner utplånats. Procentandelen arbetare inom den privata sektorn som täcks av traditionella pensionsplaner sjönk från 62% 1975 till 7% 2009. De äldres sjukvård och trygghet beror med andra ord lika mycket som någonsin på kraftfulla federala åtgärder och överföringar mellan generationerna.

Men Obamas ”stora uppgörelse” – kompromissen mellan skattehöjningar och programnedskärningar som Vita huset strävade efter hela förra året med talman Boehner – föreslog uppoffringar från socialförsäkringen och Medicare, hittills heliga arv från New Deal. På samma gång har äldre

väljare oroats av en sjukvårdsreform som få förstår och de flesta misstolkar. I avsaknad av en kampanj från Vita huset för att förklara reformerna är de hotfulla felaktiga republikanska framställningarna av sjukvårdslagarna som skadade demokraterna så svårt under kongressvalen 2010 fortfarande förhärskande inom den allmänna opinionen. En opinionsundersökning av Kaiser som genomfördes i oktober förra året visade att drygt 60% av äldre människor tror på att det finns federala ”dödspaneler”, som Sarah Palin hävdade skulle bestämma när obotligt sjuka skulle dö. Dessutom ”säger två äldre av tre att lagen minskar förmånerna för folk i det traditionella Medicare-programmet” – ett missförstånd som passar ihop med Tea Party-rörelsens tes att Washington omfördelar äldre vita amerikaners rikedomar till demokratiska partiets gräsrotter, i detta fall från äldre till tidigare oförsäkrade.⁵²

Republikanernas inriktning på federala försäkrings- och överföringsprogram för framtidens gamla är ytterst destabiliserande och slår mot kärnan i det mest framgångsrika fattigdomsbekämpande programmet i USA:s historia och öppnar enorma klyftor mellan de äldres lägsta femtedel som är beroende av socialförsäkringssystemet för 83% av sina inkomster, och den övre femtedelen för vilka det bara utgör 18% – liksom mellan nuvarande bidragstagare och 55-åringar och yngre som republikanerna tänker göra arvslösa. När babyboom-generationen växer och så småningom fördubblar den åldersgrupp som de officiellt började träda in i 2012, och när milleniumgenerationen tvingas ta på sig allt mer av bördan att försörja sina äldre, så kommer det att bli mer och mer strider både om den sociala innebörden i att åldras och politiken för dem.⁵³ Efter att redan från början ha gått med på att det viktigaste är att minska underskottet, och därefter gått med på Bushs skattesänkningar för alla utom de allra rikaste, har Obama-administrationen undergrävt demokraternas förmåga att visa att samhällsutgifter för utbildning och offentlig anställning av unga amerikaner är nyckeln till att bevara New Deals rättigheter för äldre.

80-talisterna är lättare att få grepp om än äldre. Tack vara CIRCLE, Tuft Universitys centrum för forskning om ungas röstande och politiska deltagande, analyserades och publicerades Edison Researchs vallokalsundersökningar för de 19% av väljarna som var mellan 18 och 29 år gamla snabbt (se tabell 8 nedan). När Al Gore vann 2000 identifierades tre fjärdedelar av ungdomarna som icke latinamerikanska vita. Denna gång var de vitas andel bara 58%, och för första gången översteg latinos andel afroamerikanerna. (2018 förutspås icke vita vara i majoritet bland unga väljare.)⁵⁴

TABELL 8: Ras- och könsskillnader inom åldersgruppen 18-29 år

	% som röstade på Obama	% som kallar sig ”liberaler”
Svarta kvinnor	98	33
Latinas	82	45
Svarta män	80	25
Latinos	63	35
Alla 18-29	60	-
Vita kvinnor	48	33
Vita män	40	27

Källa: CIRCLE, Tuft University, *op cit.*

Även om presidentens 60% inom åldersgruppen 18-29 år var avgörande för hans seger, så var det inte en helgjuten ”ungdomsröst” över alla ras- och könskategorier som 2008. Obamas försprång

52 Kaiser Public Poll, oktober 2012. ”Rasskillnaderna i fråga om åsikter om sjukvården var 20% större 2009-2010 än om president Clintons planer 1993-1994.” Michael Tesler, ”The Spillover of Racialization into Health Care”, *American Journal of Political Science*, vol 56, nr 3 juli 2012, s 690.

53 Binstock, ”Older Voters”. Robert Kuttner, ”Greedy Geezers, Reconsidered”, *American Prospect*, 3 december 2012.

54 CIRCLE, Tuft University, ”Diverse Electorate: A deeper look into the Millennial Vote”, Fact Sheet, 14 november 2012. Se även ”Young Voters Supported Obama Less, But May Have Mattered More”, Pew Research Center, 26 november 2012. Latinorösterna (63%) kommer från ABC News och inte CIRCLE (66%).

bland unga vita män (52% 2008) försvann faktiskt helt och hållet (40% 2012), ett avhopp som ligger i linje med opinionsundersökningarna som visar att unga vita män är mest pessimistiska om ekonomin och minst positiva till amnesti åt papperslösa immigranter. Mer uppseendeväckande var Romneykampanjens avsevärda intrång bland unga svarta män, vars stöd för Obama minskade kraftigt från 94% 2008 till 80% i november förra året, troligen av samma skäl. Oron över ekonomin bland män, både unga och gamla, är fortfarande stor och politiskt laddad. 2008 fick Obama 70% av rösterna från de som sa till opinionsundersökarna att deras ekonomiska situation var ”värre än fyra år tidigare”. Denna gång fick han knappt 20%. Det kommer att bli intressant att se om framtida forskning kan hitta något samband mellan röstbeteende och ett fortsatt oöverträffat ogynnsamt läge för män eller en ”könsklyfta” på arbetsmarknaden.⁵⁵ (Obamas väljarandel bland unga latinos var dock praktiskt taget samma som 2008: 63 mot 64%).⁵⁶

Bland unga vita kvinnor, den största delen av gruppen, fördelades rösterna nästan helt jämnt, trots att den innehöll en ovanligt hög andel evangeliska kristna (38%) och således kan dölja en mer demokratvänlig trend. Det är tre gånger mer sannolikt att unga färgade kvinnor är arbetande mödrar än sina vita systrar, och det är de som utgör ”generation Obamas” själ och hjärta, även om fler svarta kvinnor föredrar att kalla sig ”moderata” än ”liberala” demokrater. Unga latinas är å sin sida dubbelt så benägna som sina mödrar att identifiera sig som demokrater (65%), och de har blivit den mest självmedvetna och dynamiska ”liberala” gruppen (45%) bland aktiva väljare.⁵⁷

Republikansk kartritning

Trots oron inom väljarleden och faran att göra kategorier som kön och ålder alltför objektiva, så pekar alla demografiska vädertecken – precis som republikanerna fruktar – på en framtid med många demokratiska presidenter. Nog följer väl av det att representanthuset, precis som senaten redan har gjort, kommer att omgrupperas i enlighet med detta vid valen 2014 eller 2016? Förvånande nog är detta inte alls säkert. Framtidsutsikterna på att demokraterna tar hem alltihopa ses av politiska analytiker från båda sidor som ytterst tveksamma. Skribenter på *National Journal* underskattar problemen när de konstaterar att ”den förändrade demografin ombildar slagfältet om kongressen långsammare än presidentlandskapet.”⁵⁸

Trots att senaten är beryktad odemokratisk eftersom den fördelar makten utifrån delstater istället för befolkning (284.000 väljare i Wyoming har till exempel samma representation som 18.671.000 väljare i Kalifornien) så är nettoresultatet över hela det politiska spektrumet nyckfullt, vilket visar sig i den äldre senator från Vermont som själv kallar sig socialist.⁵⁹ Till skillnad från detta omfördelas representanthuset på grundval av befolkningen efter varje folkräkning. Men processen att göra om distrikten bestäms i de flesta stater av partiska lagstiftande församlingar och guvernörer, som kan ge groteska förvrängningar av principen ”en man, en röst”. Således vann demokraterna det nationella valet till representanthuset i november 2012 med 1.363.148 röster men ökade bara med åtta platser, medan republikanerna behöll sin tredje största majoritet av platser sedan Andra världskriget.⁶⁰ I sex nyckelstater där Obama vann på ett avgörande sätt (Florida, Ohio, Virginia,

55 I efterdyningarna till kraschen 2008 ”minskade antalet anställda utanför jordbruket med 5,1 miljoner för män medan minskningen för kvinnor bara var 1,8 miljoner”: Ayşegül Şahin, Joseph Song och Bart Hobijn, ”The Unemployment Gender Gap during the Current Recession”, Federal Reserve Bank of New York, *Current Issues*, vol 16, nr 2, februari 2010, s 2.

56 ABC News, 6 november 2012.

57 Data från CIRCLE. Bara 29% av latinas över 30 kallar sig liberaler.

58 Ronald Brownstein och Scott Bland, ”Stairway to Nowhere”, *National Journal*, 12 januari 2013.

59 Huvudproblemet med senaten handlar om procedurer och är inte konstitutionellt. Båda partierna har samverkat för att behålla regler som tillåter 41 senatorer att blockera debatten, vilket den republikanska minoriteten nu gör rutinmässigt. Detta hinder skulle kunna avlägsnas med hjälp av majoritetsomröstningar, men varken Harry Reid eller Obama har visat den nödvändiga viljan att göra det.

60 David Wasserman, ”2012 House Popular Vote Tracker”, slutresultat, 2 januari 2013. Se även Sean Trende, ”The

Pennsylvania, Wisconsin och Michigan) utgjorde republikanerna ändå en majoritet av respektive delstats kongressdelegation: totalt gav demokraternas majoritet i delstaterna bara 30 platser i representanthuset, medan republikanerna fick 54.⁶¹ Hur försvinner dessa demokratiska majoriteter på vägen? Svaret är en nyckel till att förstå hur republikanerna har befest sin majoritet i representanthuset, och består av tre delar: effekter av ”avhoppet” vid val mitt i presidentperioden, den partiska valkretsindelningen och fördelarna med att härska.

2010 års kongressval ägde rum under sämsta tänkbara omständigheter. En av de hetsigaste försvararna av Obamas stimulanspaket, den tidigare reportern på *Washington Post* Michael Grunwald, medger att ”opinionsundersökningar har visat att de flesta amerikaner betraktar stimulansåtgärderna som en gåva till bankdirektörerna, och blandar ihop dem med den ekonomiska räddningsaktionen på 700 miljarder dollar som röstades igenom innan Obama valdes.”⁶² Samtidigt var de äldre rasande på något som de ansåg vara ett förräderi mot Medicare, bögar och invandrare stöttes bort av att presidenten misslyckades att sätta stopp för ”Fråga inte” eller driva på för amnesti, miljökämpar kände sig förrådade av Vita husets gosande med energiindustrin och dess bedrövliga prestationer i Köpenhamn, antikrigsanhängarna var ursinniga över det nya ”uppsvinget” i Afghanistan, husägare som hade utlovats lättnader såg bara notiser om pantövertagande, och när Obama vek ner sig under mötet i Vita huset med bankernas VD-ar, upphovsmännen till den nya depressionen, så brännmärkte ekonomiska populisterna administrationen som en förlorad sak.

Primärvalen 2010 blev en bister varning till Vita huset: valdeltagandet bland demokraterna sjönk till det lägsta i historien medan deltagandet bland republikanerna var det högsta sedan 1970.⁶³ Som David Corn betonar i ett annars beundrande porträtt av Obamas första två år så ”drog [presidenten] inte nytta av väljarnas ilska” och drev inte ens kampanjer på marken för hotade demokratiska kandidater till kongressen. En kampanjstrateg sa till Corn:

Det fanns inget budskap om jobb. Med rätta eller ej betraktade väljarna skulden som en bidragande orsak till den dåliga ekonomin, och vi talar om vem som gjorde slut på vilka pengar inom politiken. Vi fick ett val som drevs av fienden. Deras budskap var enkelt: demokraterna gör av med för mycket och det skadar ekonomin. Det kom inget ekonomiskt ledmotiv från Vita huset.⁶⁴

Som ett resultat av det stannade nästan 30 miljoner av Obamas väljare – nästan hälften av hans stöd 2008 – hemma i november 2010 och demokraterna blev krossade. 2006 hade demokraternas segermarginal vid valet till representanthuset varit 6,5 miljoner röster, 2008 mer än 13 miljoner. 2010 kvitterade republikanerna ut en segermarginal på 5,7 miljoner och 63 nya platser i representanthuset och 6 nya i senaten.⁶⁵ Det var den största omkastningen i representanthuset sedan 1948.

Det var också ett extremt exempel på de vanliga avhoppet av presidentens väljare vid val mitt i presidentperioden, vilket ger upphov till ”mindre väljargrupper som är äldre och mindre rasmässigt olikartade än befolkningen i stort”.⁶⁶ Nästan 80% av väljarna 2010 var vita, nästan två tredjedelar medelålders eller äldre, och två femtedelar beskrev sig som anhängare till Tea Party-rörelsens

---

Political Landscape after 2012”, *RealClearPolitics*, 16 november 2012.

61 Nick Baumann, ”Why John Boehner Has Gerrymandering to Thank for His Majority”, *Mother Jones* blogg, 8 november 2012. Baumann visar på den mest partiska valkretsindelningen av alla: Pennsylvania.

62 Michael Grunwald, *The New New Deal*, New York 2012, s 19.

63 Curtis Gans och Maralee Csellar, ”GOP Nationwide Primary Vote Exceeds Democrats for First Time Since 1930”, *American University* mediapublicering, 7 september 2010.

64 David Corn: *Showdown: The Inside Story of How Obama Fought Back Against Boehner, Cantor and the Tea Party*, New York 2012, s 36 och 43-44.

65 Patrick Martin, ”The dimensions of the Democratic Party collapse in the 2010 elections”, *Wall Street Journal*, 4 november 2010.

66 Lorraine Minnite, ”An Analysis of Who Voted (and Who Didn't Vote) in the 2010 elections”, *Project Vote Research Memo*, november 2010.

protester.⁶⁷ Denna annorlunda demografi gav också de senaste 40 årens största republikanska seger i delstatsregeringarna. Republikanerna ökade med 680 platser i de lagstiftande församlingarna över hela landet, tog över makten i ytterligare 22 delstatsförsamlingar och avsatte 11 demokratiska guvernörer. Det omedelbara resultatet blev kontroll över distriktsomfördelningen i delstater som väljer 40% av representanthuset, medan demokraterna bara behöll 10%. Resten av platserna uppdaterades av delade delstatsregeringar eller kommissioner.⁶⁸

Omfördelning av distrikten är en respektingivande makt, och tack vare en vänligt inställd Högsta domstol kunde republikanska guvernörer och lagstiftande församlingar använda stor kreativitet när de ritade om kartan. I det andra av en häpnadsväckande trilogi av ensidigt partiska milstolpar,⁶⁹ dömde en majoritet av överdomarna i högsta domstolen 2004 i fallet *Vieth v Jubelirer* att en republikansk lagstiftande församling och guvernör i Pennsylvania inte hade brutit mot konstitutionen med en flagrant partisk valkretsindelning av delstatens 19 kongressdistrikt, som enligt en av de som lämnat in petitionen ”garanterade sig själva [det republikanska partiet] en majoritet av kongressplatserna för resten av årtiondet – även om det inte erövrar en majoritet av rösterna”.⁷⁰ Tack vare de allra senaste datorprogrammen och en medfödd känsla för väljargeografi (demokraternas väljare är mer koncentrerade än republikanernas), så var republikanernas nya kartor mästerverk som – enligt en studie av Brookings – gav det nationella partiet ”en strukturell fördel på uppskattningsvis 5%”.⁷¹ (Denna uppskattning har ifrågasatts av en annan analys som hävdar att demokraterna i själva verket behöver mer än 7% marginal bland rösterna för att återerövra representanthuset.)⁷² ”Det framgångarna i representanthuset visar”, skrev *National Reviews* Ramesh Ponnuru, ”är att republikanerna kan göra bra ifrån sig när de väljer väljare istället för tvärtom.”⁷³

En bra partisk valkretsindelning är också en försäkring för att partiet får behålla ämbetet i ett distrikt, även om det i fallet republikanerna (tack vara Tea Party-rörelsen) nu försvarar partiet istället för individen. När Bill Clinton valdes 1992 kom, enligt Nate Silver, mer än 100 medlemmar i representanthuset från vågmästartrikt där den lokala segermarginalen låg inom 5% från röst-siffrorna nationellt, medan 123 medlemmar valdes från ”jordskredsdistrikt” som skyddades av parti-fördelar på 20% eller mer. Idag bor en betydande majoritet i representanthuset (242 av 435 medlemmar) i förorter med jordskredsmarginaler. Bara 35 medlemmar kämpar för att överleva inom presidentvalens röst-siffrors snäva marginaler. Och den efter kriget vanliga praktiken att dela på rösterna (demokrater röstade på Eisenhower eller republikaner på Clinton) har ersatts av en gyllene era med lojalitet mot partiets kandidatlista. Färre och färre kongressdistrikt röstar mot sina ”presidentsympatier”.⁷⁴ Till och med demokraternas framsteg i representanthuset i november 2012 bekräftade republikanernas framgång i att manipulera fram största möjliga raspolarisering i kongressens geografi. ”Trots sina förluster”, rapporterar författarna till en undersökning i *National Journal*:

ökade republikanerna sin andel av distrikt som är vitare än det nationella genomsnittet.

67 ”A Clear Rejection of the Status Quo, No Consensus about Future Politics”, Pew Research Center, uppdaterad 17 november 2010, och Marjorie Connelly, ”Rightward, March: The Midterm Exit Polls”, *New York Times*, 6 november 2010.

68 Griff Palmer och Michael Cooper, ”How Maps Helped Party Keep Edge in the House”, *New York Times*, 15 december 2012.

69 Den första var Bush mot Gore 2000, som slutade med omräkning i Florida, den andra var förra årets Citizens United mot Federala valkommissionen, som erkände företagens ”rätt” till Första tillägget, och på så sätt öppnade dammluckorna för obegränsade kampanjutgifter.

70 The Brennan Center for Justice, ”Vieth v Jubelirer”, 28 april 2004.

71 William Galston, ”The 2012 Election: What Happened. What Changed. What it Means.”, Brookings Governance Studies, 4 januari 2013, s 14.

72 Dana Milbank, ”In the House, a deck stacked for Republicans”, *Washington Post*, 6 januari 2013.

73 Ponnuru, ”The Party's Problem”, s 19.

74 Nate Silver, ”As Swing Districts Dwindle, Can a Divided House Stand?”, *FiveThirtyEight* blog, NYTimes.com, 27 december 2012.

Demokraternas ökning kom helt och hållet från distrikt som lutar åt minoriteter... Efter denna ommöblering blänger partierna på varandra över en djup rasklyfta i representanthuset. Det syns allra tydligast i partiernas sammansättning i den 113:e kongressen. 88% av republikanerna i representanthuset är fortfarande vita män, medan de för första gången någonsin kommer att utgöra en minoritet av representanthusets demokratiska grupp, där kvinnor och minoritetsmedlemmar nu är i majoritet.⁷⁵

Obama mot demokraterna

Den senaste valperioden (2008-2010-2012) har lämnat efter sig fler döda hundar än vanligt på vägarna i söder, och även skickat den republikanska motsvarigheten till girondisterna till giljotinen. Betänk bara de en gång kända "Blå hundarnas" öde. De organiserades 1994 som en konservativ grupp inom demokraterna för att fortsätta de så kallade "Vivelbollarnas" traditioner från Reagan-perioden, och blev mäktiga tack vare den dåvarande representanthusmedlemmen Rahm Emanuel (5:e distriktet i Illinois), som i egenskap av ordförande för Demokraternas kongresskampanjkommitté 2005-2007 hade prioriterat rekryteringen av kandidater som var villiga att ställa upp som demokrater i vita, republikanskt ledda distrikt, och det oavsett om de hade konservativa åsikter. Denna urskillningslösa strategi blev en kortsiktig framgång och ledde fram till en majoritet för demokraterna på 31 platser vid kongressvalen 2006, som utökades med ytterligare 21 platser 2008. Enligt många förmenande skulle Obamas "Affordable Care Act" [Lag om vård man har råd med] inte ha gått igenom 2009 utan stöd från de Blå hundarna, men inte heller skulle den ha hamnat så långt till höger om Hillary Clintons ursprungliga sjukvårdsplan från 1993. Men den 54 medlemmar starka gruppen var också en mäktig lobbygrupp för republikanernas nationella prioriteringar som att minska underskottet och skatterna genom att skära ner de sociala utgifterna.

Men under Tea Party-rörelsens blixtkrig vid 2010 års val blev de Blå hundarna praktiskt taget utrotade. Just innan valet representerade demokraterna 77 distrikt som lutade åt en republikansk president, efter valet bara 17. 2012 vann en enda av de kandidater som gruppen stödde, och under den andra presidentperioden kan de Blå hundarna nätt och jämnt mönstra 15 medlemmar. Som en konsekvens av det blev Progressive Caucus [Progressiva församlingen] med 76 medlemmar, inklusive en senator (Bernie Sanders) det största programmatiska blocket i representanthuset, följt av New Democratic Coalition [Nya demokratiska koalitionen] med omkring 54 medlemmar – avläggare till Democratic Leadership Council [Demokratiska ledningsrådet] och Clinton-administrationens "triangulära" centrism, som huvudsakligen riktar in sig på att främja teknologiska industrier och exporten från dem. Progressive Caucus är kongressens mest handfast vänsterliberala grupp på mer än 60 år, och medlemmarna i den har förvisso "snackat förtroendegivande". Stödd av stora fackföreningar och jämställdhetsgrupper har gruppen arbetat fram sin egen Folkets budget, som skulle lösa underskottet genom att minska Pentagons utgifter, och har vid flera tillfällen gått emot presidentens sjukliga centrism. 2009 hotade den till exempel att rösta mot sjukvårdsreformen om den inte innehöll "ett starkt offentligt alternativ". Förra hösten lovade gruppens ordförande, representant Keith Ellison från Minneapolis, högtidligt att deras medlemmar skulle avvisa alla överenskommelser om underskottet "som skär ner på bidragen för familjer och äldre som är beroende av Medicare, Medicaid och socialförsäkringssystemet för att få mat på bordet eller täcka sina sjukvårdskostnader."⁷⁶

75 Ronald Brownstein och E Scott Bland, "It's not Just Partisanship that Divides Congress", *National Journal*, 10 januari 2013. Men i stater som Texas, där strategin efter 2000 att omfördela distrikten har lett till en utspädning av demokratiska väljare istället för en koncentration av dem, kommer den demografiska hämnden att komma förr snarare än senare.

76 Alex Seitz-Wald, "Liberals double down: No entitlement cuts", *Salon.com*, 29 november 2012. Detta var ett eko av löftet 2011 från Steve Israel, Nancy Pelosi skyddsling och för närvarande ledare för Demokraternas kongresskampanjkommitté: "Vi kommer att försvara Medicare och gå vår egen väg från Vita huset om vi måste det." (Corn, *Showdown*, s 309.)

;*No Pasaran!* Tyvärr överger Progressive Caucus alltid Madrid. Som vänsterdemokraten Norman Solomon syrligt konstaterar, ”kan man nästan höra skratten från västra flygeln när Progressive Caucus högtidligt lovar att stå fast.” Alla dess medlemmar ”sviktade [2009] under trycket och röstade för en sjukvårdsproposition utan något som helst offentligt alternativ”. Och på nyåret röstade bara sju medlemmar – inte inklusive Ellison – mot presidentens skattekompromiss med republikanerna där han gav bort den 250.000 dollars inkomsttröskel som han hade lovat var icke förhandlingsbar. ”Det vi hittills har bevittnat”, skriver Solomon, ”är kapitulation i stadier – ständig anpassning och otillbörlig partiloyalitet, med modigt tal från gruppens medlemmar som för jämnan följdes av att de röstade tvärtemot.”⁷⁷

De progressiva har ställts inför frågan hur de ska arbeta med en president vars ”post-partianda” hyser varma känslor för den aristokratiska senaten, som hans administration är hårt knuten till via Joe Biden, samtidigt som han ofta uttrycker ett märkligt förakt för liberala demokrater i representanthuset och deras anhängare (på grund av att de är hans dåliga samvete?). Det har funnits en ömsesidig misstro sedan nomineringen 2008 när Obama, för att undvika en jobbig strid med Hillary om meriter, ”gjorde gemensam sak med Clinton-gänget”, och bad John Podesta, president Clintons tidigare stabschef, ”leda en hemlig ’skuggövergång’.” Som Michael Grunwald fortsätter denna historia, ”fruktade de Obama-trogna, att medan de arbetade dygnet runt för att slå McCain, så skulle Podesta på sätt och vis bygga upp en ny Clinton-administration.”⁷⁸ Men Obamas fyra första år kan ha formats lika mycket av Stockholmsyndromet som förslagna taktiska beräkningar. Efter vad som sägs blev han alldeles lamslagen av republikanernas beslut i kongressen att krossa hans regering med hjälp av skatteutpressning, förtal och vägran att samarbeta. Enligt en hög rådgivare hade Obama helt enkelt ingen ”strategi för att bekämpa [republikanernas] extremism”.⁷⁹ I början av 2011 kallade han in sina gisslanförhandlare: William Daley, Hizzoners andre son och ordförande för JP Morgan Chase i Mellanvästern, som ny stabschef, tillsammans med General Electrics verkställande direktör Jeff Immelt som ordförande för Rådet för jobb och konkurrenskraft [Council on Jobs and Competiveness]. Progressiva i kongressen var med rätta bestörta, inte bara av Obamas utnämningar, utan av att han öppnade en ny omgång förhandlingar med storfinansen via Immelt, samtidigt som han lämnade en stor del av sin egen bas i okunnighet.

I början av 2011 erbjöd Obama oppositionen 1 biljon dollar i budgetnedskärningar, en stor del av det från livsviktiga federala program, men Jeff Sessions, den äldste republikanen i senatens budgetkommitté, hånade att det var ”utan betydelse”. Några få månader senare föreslog han sin ”stora uppgörelse” om att skära ner de federala utgifterna med 4 biljoner dollar under 12 år om republikanerna på samma sätt skulle höja höginkomsttagarnas skatter tillbaka till 1999 års nivå. Efter att återigen ha blivit avsnäst och med skattetaket på väg att rasa ner över ekonomin, gjorde presidenten de progressivas mardrömmar livfullt sanna i augusti genom att gå med på 2,4 biljoner i framtida nedskärningar bara för att skjuta upp ”skattestupet” till efter valet. Som David Corn misströstade, ”hade presidenten tvingats skära ner på viktiga program långt utöver vad han ansåg vara välbetänkt, ändå blev han nu tvungen att stöda det han hade varit emot.”⁸⁰ I själva verket började Obama låta precis som en bedövad och sorgsen Rodney King: ”varför kan vi inte bara komma överens?”

Trots sitt hypotetiskt större inflytande i kölvattnet till den stora massakern på Blå hundar, hade demokratiska partiets vänsterflygel 2012 inget inflytande över ett kampanjprogram som var så medvetet minimalistiskt att det kan jämföras med ett mästerverk av Frank Stella eller John Cage. Att upphäva Bushs skattesänkningar för de rika (och således lämna dem oändligt mycket mindre

77 Normal Solomon, ”The Progressive Caucus: Enabling Obama’s Rightward Moves?”, *Huff Post Politics*, 8 januari 2013. Under tiden blev Steve Israel en av de mest frispråkiga försvararna av Nyårskompromissen: amerikaner vill ha ”en känsla av kompromiss och lösningar” – ”att ramla ner för stupet är helt enkelt inte ett alternativ.” Anjali Sareen, ”Democrats Provided ‘Adult Supervision’ in Fiscal Cliff Deal”, *Mediate*, 2 januari 2013.

78 Grunwald, *The New New Deal*, s 77.

79 Jared Bernstein citerad i Corn, *Showdown*, s 344.

80 Corn, *Showdown*, s 233.

beskattade än under Dwight Eisenhowers socialistiska diktatur, då den högsta marginals-katten var 92%) var ett populistiskt trick under kampanjen medan presidenten försökte undvika, men aldrig bemöta, Romneys ofta välriktade slag om en återhämtning utan jobb. Obama utlovade solsken och rättvisa men var sällan mer specifik än sin ”vi ska lösa det senare”-motståndare. Fattigdom, svält, förfall i städerna, försvar av offentlig utbildning, fackliga rättigheter, företagsbrott, totalitär övervakning, utmätning av hem, amnesti för de som fängslats under kriget mot droger, ett självständigt Palestina och alla andra frågor som utgör ett progressivt program var djupare begravda än under något val i mannaminne. Trots att Jerseys kust nu såg ut som Tuvalu och Mississippi hade förvandlats till en badkarsring nämndes inte miljöförändringarna under presidentdebatterna eller i de hundratusentals kampanjannonserna. Och det ”andra stimulanspaketet” – presidentens lagförslag om jobb från 2011, inklusive dess avgörande stadga om 35 miljarder dollar i nödhjälp för att rädda jobben för skollärare och brandmän (som röstades ner av senaten, tack vare tre demokratiska överlöpere) – blev kvar på vinden.

Av oklara skäl försöker högermedia – inklusive *Forbes*, *Desert News* (som ägs av Mormonkyrkan) och *Washington Times* – luras med bilden av Obama som en nordamerikansk ”Peron” (Michelle är givetvis Evita) som bygger upp sin makt genom att sprida förmåner över lata bönder och offentliganställda.⁸¹ Jämförelsen är inte övertygande, utom i den mån att Obama uppenbarligen föredrar att vistas utanför partisystemets rökfyllda rum i sin egen karismas rena luft. Han har anlag för att bygga upp och bara lita till enskilda nätverk – eller för att säga som det är så erbjuder han aldrig skjuts åt demokrater som är fast i regnet. Wisconsin är det mest fulländade exemplet. Få val på senare år har varit viktigare för den amerikanska arbetarrörelsen än kampen mellan guvernör Scott Walker och Milwaukees borgmästare Tom Barrett i juni förra året. Walker, en av Tea Party-rörelsens idoler, provocerade 2011 fram en revolt över hela delstaten genom att beröva arbetare i den offentliga sektorn deras rättigheter samtidigt som han föreslog skattelättnader för de mycket rika. De demokratiska lagstiftarna uppvisade en ovanlig vilja att kämpa och försvann från staten för att hindra omröstningen från att vara beslutsam medan fackföreningsmedlemmar, studenter och pensionärer belägrade delstatens huvudstad. En miljon Wisconsinmedborgare skrev under petitioner om att återkalla Walker, och det blev omröstning om frågan i juni i form ett val mellan Walker och Barrett: vilket båda sidor tolkade som en folkomröstning om ödet för den offentliga sektorns fackföreningar, inte bara i Wisconsin utan i hela landet. Beslutsamma republikaner samlade ihop mer än 45 miljoner dollar för att försvara Walker, en ovanligt stor kampanjfond för ett val i Mellanvästern, medan demokraterna bara skrapade ihop 18 miljoner dollar å Barretts vägnar. Alla liberaler vände sig förhoppningsfullt till Vita huset: efter en lång väntan tweetade presidenten ett kort stödmeddelande till Barrett. Det var allt. Walker vann med dunder och brak.

Presidenten är också en förfärlig snåljåk. Michael Barone påpekar att Obama ”besökte mer än 200 välgörenhetsmiddagar för sin presidentkampanj, men avhöll sig från att samla ihop pengar till kongressdemokrater.”⁸² När Pelosi och Reid bad Vita huset att dela ut 30 miljoner dollar ur sin enorma kampanjfond för att hjälpa partiet att återta kontrollen över kongressen visades de på dörren. Samtidigt sög hans kampanj pengar från vågmästarstater som Texas (”den enda staten i unionen där minoriteterna är i majoritet men inte har en demokratisk vald ämbetsman för hela delstaten”), där Obama hade samlat ihop 11 miljoner dollar i augusti, och lämnade illa tilltygade ”demokratiska kandidater till Texas lediga plats i USA:s senat 500.000 dollar i kampanjbidrag, jämfört med de 45,9 miljoner dollar som samlades ihop av republikanerna.” Som en kommentator konstaterade i början av 2012, ”har president Barack Obama ett dystert budskap till demokrater i representanthuset och senaten det här året när det handlar om kampanjpengar: ni får klara er

81 Googla bara på det.

82 Michael Barone, ”To Win, Obama Sacrificed House, State Legislatures”, *Examiner*, 13 november 2012. Han tillägger: ”Resultatet vid presidentvalet såg ungefär ut som 2008. Men ju längre ner man går i omröstningsresultatet, desto mer liknar det 2010 års resultat.”

själva.”⁸³

Farhågorna att Vita huset har börjat betrakta partiet på samma sätt som en vampyr ser på sin lunch bara ökade med det överraskande tillkännagivandet efter valet 2012 att Obamas kampanj inte skulle upplösa sina marktrupper, utan istället omvandla dem till en ideell massorganisation vid namn *Organizing for Action* [Organisera för handling], med uppgift att stöda presidentens prioriteringar. Även om inga demokrater anklagade presidenten för ”peronism”, så orsakade tillkännagivandet utbredd bestörtning i demokraternas nationella kommitté [DNC]: flera medlemmar i kommittén ”uttryckte farhågor” att ”den nya utomstående gruppen” skulle kunna ”skada det nationella partiets penningssamlingar och tömma det på resurser.”⁸⁴ Till skillnad från DNC kommer *Organizing for Action* att kunna verka i samma skattebefriade miljö med obegränsade bidrag som Roves PAC Crossroads, men med fördelen av den mest sofistikerade teknologin i valhistorien. Om den lyckas kommer den att ändra maktförhållandena mellan Vita huset och lokala demokrater och minimera presidentens beroende av att fackföreningar, jämställdhetsgrupper och progressiva distribuerar kampanjbudskapen från dörr till dörr. Det som utbasuneras som en nyskapande strategi för att komma runt hindret i form av republikanernas majoritet i representanthuset, kan helt enkelt ge presidenten större svängrum (kanske Avenida 9 de Julio?) för att förbigå sitt eget parti.

Nej-huset

Om Obama, inspirerad av Clinton, förebådar en fortsatt svängning mot ett karismatiskt presidentskap med fjättrade anhängare i kongressen och knappt någon intern diskussion, då har republikanerna rört sig i motsatt riktning, och fungerar mer som ett parlamentariskt parti som drivs av ideologiska konflikter snarare än gemensam trohet mot en hjältefigur som Nixon eller Reagan. Som Frank Rich karakteriserade ett tal som Grover Norquist höll inför den konservativa Politiska aktionskommittén, ”så skulle den enda uppgiften för GOP:s kandidat som president vara att ’skrivna under lagstiftning som redan hade förberetts’ av republikanernas grupp i kongressen, till att börja med de kraftiga nedskärningarna av regeringen i Ryans budget.”⁸⁵ Det var förstås Norquist som uppfann lojalitetseden om statsinkomsterna i början av 1990-talet, och förvandlade parollerna från slutet av 1970-talets skatterevolter till en obeveklig teologi att alltid gå mot regeringens sociala utgifter och beskattningen av de rika. Ännu viktigare är att hans främsta stödtrupper och allierade i kongressen var beredda att tukta och till och med avsätta lagstiftare som vägrade skriva under ”Löftet att skydda skattebetalarna”.⁸⁶

Trots att slutligen alla utom en handfull republikaner i representanthuset skrev under, så undergrävde Gingrichs vanära och avgång som talman – som vid den tiden överskuggades av Bush-administrationens indragande i det nykonservativa projektet att skapa en frimarknadsutopi i Irak – det enande av partiet runt en förfärlig skatteideologi som uppnåts genom ”revolutionen” i kongressen 1994. Obamas ”omöjliga seger” 2008 misskrediterade det kvarvarande republikanska etablissemanget av äldre senatorer, akademiska nykonservativa och Reagan-rådgivare, och pumpade tvärtom in enorm energi i de dogmatiska republikanska valdistrikt som tycker att de viktigaste principerna – vare sig det handlar om ofött liv, marginalskatter eller guldstandard – ska vara icke förhandlingsbara.

Även om Tea Party-rörelsen till stor del har skapats av FreedomWorks, bröderna Koch och Fox News, så växte den också fram ur en djup källa av konservativ nostalgi om ett vitt majoritets-USA

83 Emily Ramshaw, ”At DNC, Texas Dems Asking for a National Investment”, *The Texas Tribune*, 3 september 2012; John Bresnahan, ”White House to Congress Dems: Expect No Money”, *Politico.com*, 5 mars 2012.

84 Cameron Joseph, ”Rebranded Obama campaign group causes frustration for DNC”, *The Hill*, 22 januari 2013.

85 Frank Rich, ”The Election – II”, *New York Review of Books*, 8 november 2012.

86 Till slut greps till och med Norquist av panik inför Tea Party-rörelsens fanatism och gav i sista minuten (eftersom Bushs skattesänkningar hade gått ut blev det ingen skattehöjning...) Boehner en påvlig ynnest att undkomma den slutna krets av konservativa som var för att falla nerför stupet.

som styrs av fäder och chefer. Den fyllde också ett tomrum efter nedgången för Pat Robertsons Christian Coalition [Kristen samling] och tidigare högerallianser. Även om, som flera studier på senare tid har visat, dess populism huvudsakligen har begränsats till klubbhus och jättekyrkor i medelklassdistrikt med arbetslöshet under snittet, så har den ändå varit en ledare för farhågorna att ett traditionellt vitt välstånd och stabilt familjeliv är oförenligt med fortsatta framsteg för minoriteter och invandrare. Tea Party är Sinclair Lewis' Babbitt* som tittar sig i en spegel och ser sig själv som en döende kultur.⁸⁷

Primärvalen 2010 var bland de värsta i republikanernas historia. Kandidater som stöddes av Tea Party-rörelsen – det vill säga de som stöddes av Armeys och/eller bröderna Koch – utmanade en del av det republikanska partiets största namn, inklusive Bob Bennett, Trey Grayson, Mike Castle, Charlie Crist, Sue Lowden, Rick Lazio, Paul Thurmond (son till Strom) och Lisa Murkowski – även om Murkowski till sist vann de allmänna valen med hjälp av valsedlar med namnet tillagt. Omkring en tredjedel av de kandidater till representanthuset som stöddes av Tea Party-rörelsen vann. De flesta var nybörjare, och Dick Armeys anordnade ett seminarium för förstagångsrepresentanterna om ”hur man inte ska sugas upp” av republikanernas etablissemang. 55 blev medlemmar i Tea Party-rörelsens officiella organisation som grundades av Michelle Bachman, även om deras överlappande medlemskap hamnar i skuggan av den republikanska Studiekommittén med 170 medlemmar. (Denna kommitté, det största ideologiska blocket i kongressen under de senaste 30 åren, organiseras kring ”Skattebetalarnas rättighetsförklaring”, och såg sig före valet 2010 som den konservativa republikanismens enda sanna kyrka).

Såren efter striderna i 2010 års primärval har helt ändrat hur ämbetstiden beräknas och därmed ledningens stabilitet inom det republikanska partiet. Om Norquist var ett problem, så är Tea Party-rörelsen en farlig teologisk polis. Enligt David Wasserman, redaktör för den respektabla *Cook Political Report*, företräder bara 6 av 234 republikaner i det nya representanthuset distrikt som lutar åt demokraterna. Trots partiets nationella problem ”kommer den överväldigande delen av republikanerna i representanthuset att ha mycket mer att frukta av ett primärval 2014 än ett allmänt val 2014. Det är denna politiska verklighet som avgör agerandet i kongressen.”⁸⁸ Det som gör hotet verkligt påtagligt är givetvis grupper som FreedomWorks och Americans for Responsible Government [Amerikaner för en ansvarsfull regering] som är villiga att lägga ut mer pengar än de mest välbeställda ämbetsinnehavarna, och kan göra det. ”Den ideologiska omsvängningen mellan den 111:e och den 112:e kongressen”, skriver Theda Skocpol och Vanessa Williamson, ”var enorm – faktiskt större än någon tidigare förändring från ett representanthus till nästa, inklusive den förändring som ägde rum 1994.” Med hjälp av en ny metod som utvecklats av den politiska vetenskapsmannen Adam Bonita på Stanford, rangordnade de ideologin hos representanthusets medlemmar och andra politiker, och blev förbluffade över den extremism som rådde i republikanernas grupp 2010: 77% av de nyanlända republikanerna ”står till höger om de typiska republikanerna i den tidigare kongressen – och många står till höger om nästan alla kvarvarande republikaner.” Precis som Anthony DiMaggio i sin bok om Tea Party-rörelsen, hävdar de att denna stora omsvängning mindre var resultatet av ett uppror bland gräsrotterna än sluga satsningar av skattefientliga ”penningfurstar” som i grund och botten gick ut och köpte sig nya ”lokalorganisationer”.⁸⁹

* ”Babbitt” är en bok av Lewis från 1922, som är en satir över den amerikanska medelklassen och dess tomhet och strävan efter likformighet. ”Babbitt” har blivit ett engelskt ord som betyder ”person som utan att tänka på det anpassar sig efter rådande medelklassuppfattningar” - öa.

87 Pauls anhängare framställdes till en början i vissa media som Tea Party-rörelsens ideologer, men har bara ett lösligt förhållande till dess ideal. Dessutom är de uppdelade i motsträviga republikaner och glödande anhängare till Libertarian Party [Frihetsälskande partiet] som bara fick 1% av rösterna nationellt.

88 Citerat i Paul West, ”Tea party isn't dead by any means”, *LATimes.com*, 7 december 2012.

89 Theda Skocpol och Vanessa Williamson, *The Tea Party and the Remaking of Republican Conservatism*, New York 2012, s 169-172). (Bonitas arbete är ännu inte utgivet.). Anthony DiMaggio, *The Rise of the Tea Party*, New York 2011.

Men den penningstyrda "investeringsmodellen" ska inte överskugga hur mycket de republikanska väljarna har radikaliserats efter 2008. Vallokalsundersökningar har till exempel visat en dramatisk ökning av antalet republikanska väljare som anger "ilska" mot Obama, från 17% 2008 till 45% idag. I en subkultur där Rush Limbaugh är känslomässig måttstock uppskattar republikanerna storm och vrede, oavsett hur vansinnig den är. Således har en särskild favorit för Tea Party-rörelsen varit Floridapolitikern Allen West, som förlorade sin plats i representanthuset med knapp marginal i november förra året. Enligt Michael Bender "stämplade han president Obamas anhängare som 'ett hot mot genpolen'", och "kallade 78 av sina liberala kollegor i kongressen för kommunister".⁹⁰ Samtidigt har konspirationsteorier kvar sin traditionella roll inom den amerikanska högerpolitiken. Enligt Public Policy Polling säger 49% av republikanernas väljare nationellt att de tror att intresseorganisationen ACORN "stal valet [2012] åt president Obama... 52% av republikanerna tyckte att ACORN stal 2008 års val åt Obama, så det är en liten minskning, men kanske mindre än man kunde förvänta sig med tanke på att ACORN inte existerar längre."⁹¹

I ett historiskt perspektiv har det moderna republikanska partiet alltid haft en betydande minoritet av yttersta högerextremister som John Birch Society (nu aktiva i Tea Party-rörelsen) på 1950-1960-talet, eller åtskilliga våldsamt Rooseveltfientliga grupper ett decennium tidigare, som såg omstörtande verksamhet bakom vartenda ett av New Deals bostadsprojekt. Viktigare är de bredare trenderna, som att stödet bland republikaner för ett minimalt socialt säkerhetsnät har rasat (från 62% 1987 till 40% idag) eller den ökande allmänna likgiltigheten inför unga amerikaners framtid. Tidigare marginella uppfattningar håller också på att bli ledande inom Tea Party-republikanismen, som den bisarra "nyskapande" tolkning av konstitutionen som förespråkas av den extrema högerdomaren i Högsta domstolen, Antonin Scalia, som menar att de ursprungliga avsikterna hos 1700-talets slavägare i Virginia och handelsmännen i New England är de enda konstitutionella tolkningar som är tillåtna för amerikanska regeringar på 2000-talet. För vissa evangelister är konstitutionen nu i själva verket som Bibeln: ofelbara gudomliga ord som måste tolkas på ett så antimodernt sätt som möjligt.⁹²

Tyvärr är den politiska "polariseringen" ensidig. Frånsett de tidigare nämnda unga latinas har ingen mer betydande del av den demokratiska opinionen gått åt vänster i någon större omfattning under de senaste 20 åren. Den republikanska opinionen har gått åt höger varenda år sedan 1976 – åtminstone mätt med representationen i kongressen. Utifrån en allmänt använd ideologisk sjugradig skala menar en del sociala forskare att republikanerna nu står längre till höger än någonsin under det senaste århundradet.⁹³ Vad har drivit på denna högervridning? Tre politiska forskare – McCarty, Poole och Rosenthal – vars bok *Polarized America* [Det polariserade USA] publicerades 2006, för fram ett övertygande resonemang att den nuvarande ideologiska polariseringen i kongressen följer inkomstpolariseringen: de som gynnas av ojämlikhet går allt längre åt höger. Dessutom blir effekten större genom en positiv återkoppling: inkomstklyftor ökar polariseringen medan politisk polarisering ökar inkomstklyftorna.⁹⁴

Till detta argument måste tilläggas hypotesen att varje steg som demokraterna tar mot att anpassa

90 Michael Bender, "The Dirtiest Campaign in America", *Bloomberg Businessweek*, 22-28 oktober 2012, s 36.

91 Detta är inte replik av Jon Stewart [en amerikansk komiker – öa] utan en rapport från ett inflytelserikt opinionsundersökningsinstitut. "Republicans not handling election results well", Public Policy Polling, 4 december 2012. [ACORN – Association of Community Organizations for Reform Now – var en grupp lokala organisationer som kämpade för låg- och medelinkomsttagare genom att arbeta med säkerhet i bostadsområden, hjälpa till med att registrera inför val, sjukvård och andra sociala frågor. Lades ner 2010 efter att enskilda medlemmar avslöjades att ha hjälpt personer att komma undan skatt, hur man dolde att man jobbade som prostituerad etc – öa.]

92 Se Peter Smith och Robert Tuttle, "Biblical Literalism and Constitutional Originalism", *Notre Dame Law Review*, vol 86, nr 2, 2011.

93 Frank James, "Political Scientist: Republicans Most Conservative They've Been in 100 Years", *It's All Politics*, NPR Website, 13 april 2012.

94 Nolan McCarty, Keith Poole och Howard Rosenthal, *Polarized America: The Dance of Ideology and Unequal Riches*, Cambridge, MA 2006.

sig mot mitten bara uppmuntrar republikanerna – och därmed den rörliga ”mitten” – att gå ännu längre åt höger. Socialkonservatismen och dess missnöje med 2000-talet är uppenbarligen fortfarande en grundval för republikanismen. Men det som faktiskt driver partiet högerut och utgör den förnuftiga kärnan i dess uppenbara nihilism är beslutsamheten att bevara all den omfördelning uppåt av rikedomar och makt som de uppnått under de tre decennierna sedan Reagans revolution. Thomas Edsall hävdar övertygande i sin nya bok att nollsummekonflikter om statens resurser oundvikligen beledsagar en ekonomisk stagnation, och lägger fram starka skäl för att republikanernas oförsonlighet har en rationell logik:

De republikanska ledarna ser hur möjligheten att montera ner den liberala staten håller på att försvinna. Framtidsutsikterna skymtar att GOP kommer att bli tvunget att anpassa sig till den förändrade befolkningsstatistiken, där förespråkare av en stor regering stärks och en allt större andel amerikaner blir beroende av socialvård. Detta tryck sporrar den konservativa rörelsen att pressa på hårt åt höger och driva en allt riskablare strategi.⁹⁵

Det är osannolikt att detta tryck högerut kommer att upphöra. För det första tar Tea Party-rörelsen över de främsta republikanska tankesmedjorna, med ovärderlig hjälp från de allestädes närvarande bröderna Koch. I mars förra året kastade bröderna Koch till exempel ut Cato-institutets chef Ed Crane, som omedelbart anklagade Charles Koch för att konspirera för att ”förvandla Cato från en oberoende, opartisk forskningsorganisation till en politisk enhet som på ett bättre sätt kan stöda hans politiska dagordning”. Det följdes av Armeys misslyckade kupp på FreedomWorks, och därefter, i vad Tea Partys anhängare ansåg vara ett ”mästerligt slag”, South Carolinas Jim DeMints överraskande avhopp från senaten för att ta över ansvaret för Heritage Foundation, ett ledande centrum för att dra upp riktlinjerna för en konservativ politik. Som en av Catos direktörer berättade för *Business Week*: ”Anställningen av DeMint är ett erkännande från Heritage att det inte är det republikanska etablissemang som är drivande.” Valet ”visar att de rör sig mer mot Tea Party-rörelsen än i riktning mot huvudströmningen.”⁹⁶ För det andra är partiets bas benhårt mot ett tvåpartisamarbete eller en mer centristisk nationell ledning. Tvärtom fann Pews opinionsundersökare att:

Republikaner och de som lutar åt republikanerna med 57 mot 35 % fortfarande är av uppfattningen att det republikanska partiets ledare borde gå i en mer konservativ riktning, inte en mer återhållsam. Demokrater och de som lutar åt demokraterna fortsätter samtidigt att stöda mer återhållsamhet från sina politiska ledare: nästan sex av tio (57%) vill att de demokratiska ledarna ska gå i återhållsam riktning, medan 33% vill att de ska gå i mer liberal riktning.⁹⁷

Enpartistater

Några få veckor efter valet klagade MSNBC:s Rachel Maddow över den skriande motsättningen mellan nationella medias bild av ett nyktrare republikanskt parti som försöker sig på en avgörande ”kursförändring”, och de lokala nyhetsrapporteringarna om ett orubbligt republikanskt motstånd mot amnesti för immigranter, rätt till abort och homosexuellas rättigheter i de delstater där de har makten:

Om man tittar på delstaternas tidningar och de nyhetsbyråer som täcker vad republikanerna planerar att göra där de har regeringsmakten i delstaterna – så är skillnaden mellan vad de rapporterar och [Inside the] Beltways* diskussion om vad republikanerna teoretiskt borde göra

95 Edsall, *Age of Austerity*, s 10.

96 Julie Bykowicz, ”Tea Party Gains Control Over Republican Policy Incubators”, *Businessweek.com*, 7 december 2012.

97 ”Low Marks for the 2012 Election”, *Pew Research Center*, 15 november 2012.

* En politisk kolumn som skrivs av John McCaslin – öa.

som nyheter från två helt olika världar.⁹⁸

Den andra världen består av de 24 staterna i söder och präriestaterna där republikaner sitter i guvernörspalatsen och kontrollerar båda de lagstiftande församlingarna. Det finns för närvarande fler republikanska lagstiftare (3.814) än någon gång sedan 1928 och fler republikanskt kontrollerade kammare i söder (19) sedan höjdpunkten vid omdaningen 1870. (Så sent som 1993 hade inte det republikanska partiet majoriteten i en enda av kamrarna i söder.) Sedan 1876 har det dessutom bara funnits tre perioder där republikanerna hade en större procentuell andel av landets guvernörer: 1921-1922, 1970 och 1997-1999.⁹⁹ Romney kanske förlorade det nationella valet, men republikanerna – som tog över 22 kamrar vid 2008 års delstatsval – vann återigen vid valet till de lagstiftande församlingarna och befäste sina tidigare framgångar (se tabell 9 och 10 nedan).¹⁰⁰

TABELL 9 *Demokraternas andel av delstatliga lagstiftare (%)*

	2010 (Före valet)	2012 (Efter valet)
<i>Nationellt</i>		
Senater	53	46
Underhus	56	48
<i>Södern</i>		
Senater	51	38
Underhus	51	40

Källa: Michael Barone, "To Win, Obama Sacrifices House State Legislatures", *Washington Examiner*, 13 november 2012.

TABELL 10 *Efter 2012 års val*

Delstatliga lagstiftare

Demokrater 3.479

Republikaner 3.814

Guvernörer

Demokrater 19

Republikaner 30

Oberoende 1

Kvalificerad majoritet

Demokrater 14

Republikaner 24

Källa: Nationell konferens för delstatliga lagstiftare.

De delstatliga regeringarna är det mest säregna och förtäckta inslaget i USA:s federala politiska system. Deras dagliga verksamhet – undångömd på ställen som Albany, Sacramento, Austin, Tallahassee, Harrisburg och Springfield (för att bara nämna huvudstäderna i de folkrikaste delstaterna) – rapporteras mycket sämre än politiken i huvudstaden eller nationellt, och följs noga bara av en försvinnande liten del av de vanliga väljarna. Ibland är också den ytterst kontroversiella delstatliga politiken den mest obevekligt vardagliga – och riktar in sig på diskussioner om skördebidrag, förbättringar av motorvägar, tillägg till brottslagstiftningen, utplacering av nya fängelser, namn-

98 Rachel Maddow, "Republicans On National and State Levels are 'Like Two Different Universes'", MSNBC, 27 november 2012.

99 Trende, "Political Landscape after 2012".

100 2010 hade demokraterna ställt upp med 50 färre kandidater än två år tidigare medan republikanerna tog strid om ytterligare 820 platser. Tim Storey, "GOP Makes Historic State Legislative Gains in 2010", *Rasmussen Reports*, 10 december 2010.

givning av broar och utdelning av sprittillstånd. Vissa delstatliga lagstiftande församlingar, exempelvis Texas och Nevada, fortsätter traditionerna från den torftiga Västern och möts bara vartannat år, och låter mäktiga guvernörer och lobbyister sluta avtal och grubbla över val.¹⁰¹

Men under den senaste generationen har de konservativa republikanerna byggt upp en rad unika och mäktiga band mellan delstaternas politik och företagens nationella påtryckningsgrupper. Den viktigaste av dessa är en tillfällig ideell organisation vid namn American Legislative Exchange Council (ALEC) [Amerikanska rådet för utbyte av lagstiftning] som fungerar som rådgivningsservice för konservativa lagstiftare. Den besparar sina 2.000 lagstiftande medlemmar besväret att behöva utforma lagförslag och tänka igenom legaliteterna genom att låta företagens lobbyister skriva lagarna åt dem, eller helt enkelt hämta dem på en bokhylla. Som *New York Times* och *Common Cause** avslöjade i en nyligen genomförd undersökning: ”Dokumentet ger en aning om hur specialintressen fullständigt förvandlar ALEC:s lagstiftande medlemmar till dolda lobbyister, ger dem slagkraftiga argument, visar hur de ska rösta och samarbeta om lagförslag som påverkar hundratals frågor som skolkuponger och tobaksskatter.”¹⁰²

Donationer till ALEC är avdragsgilla och utlovas ivrigt av företag som Reynolds America, Bank of America, ExxonMobil, BP America och AT&T, liksom handelsorganisationer som Pharmaceutical Research and Manufactures of America – Bayer, GlaxoSmithKline, Pfizer och Johnson and Johnson finns representerade i ALEC:s 24 medlemmar stora privatföretagsstyrelse. Ett nyligen framlagt exempel på lagförslag från USA:s handelskammare föreslog ”krav på att alla gymnasieelever ska gå igenom en kurs i 'fri företagsamhet' som villkor för att få avlägga examen.” Enligt en tidigare undersökning av *Bloomsbergs Businessweek* ”lägger, enligt ALEC, en delstatslagstiftare fram ett lagförslag omkring 1.000 gånger per år från dess bibliotek av mer än 800 förlagor. Omkring 200 gånger per år blir en av dessa lag. I grund och botten skapar rådet en nationell politik, delstat för delstat.” Det är inte överraskande att undersökarna också fann att ”kampanjbidrag ofta blev följden”.¹⁰³ Förvisso.

I mycket högre grad än demokraterna understöds republikanernas delstatskampanjer också av satsningar från nationella super-PACs. 2009 återupplivade Ed Gillespie – en gång Dick Armeys högsta rådgivare och på senare tid kampanjpartner med Karl Rove – den fallfärdiga Republican State Leadership Committee [Republikanska delstatliga ledningskommittén] med hjälp av enorma kapitalinjektioner från American Crossroads. Medan Obamas kampanj plundrade de lokala demokraternas penninginsamlingar, så övertygade Gillespie stora nationella donatorer som Sheldon Adelson från Las Vegas och jätteutvecklaren Bob Perry från Dallas att förena sig med bröderna Koch och satsa stort på obemärkta kampanjer med Tea Party-kandidater i Indiana, Michigan och Wisconsin. När delstaternas vallagar satte upp hinder för pengar utifrån accepterade, enligt *New York Times*, republikanernas guvernörsförbund bidragen och donerade omedelbart en lika stor summa till kandidaten.¹⁰⁴ Det strålande resultatet blev att republikanerna behöll makten i huvudstäderna i stater i Mellanvästern där, med undantag för Indiana, Obama fick en betydande majoritet.

Gillespies framgångar med att skilja republikanska majoriteter från presidentrösterna berodde på en slug indelning av valkretsarna, stöd från praktiskt taget helt och hållet högersympatiska lokala media och – det tredje kännetecknet på en ny tid – att ultrakonservativa politiska institut och utbildningscentra koncentrerade sig på delstatspolitik. Som Andy Kroll förklarade i april 2011:

101 2010 års plattform för det republikanska partiet sa: ”Vi är mot all lagstiftning från alla regeringsnivåer.” Citerat i Annika Werner och Onawa Lacewell, ”Programmatic Supply and the Autonomy of US State Parties in 2008 and 2010”, *Regional and Federal Studies*, vol 22, nr 5, december 2012, s 533.

* *Common Cause* är en ideell, partipolitiskt obunden, liberal påtryckningsgrupp bestående av advokater – öa.

102 Mike McIntire, ”Nonprofit Acts as Stealth Business Lobbyist”, *New York Times*, 22 april 2012.

103 *Bloomsbergs Businessweek*, 5-11 december 2011, s 68-72.

104 Nicholas Confessore och Monica Davey, ”Michigan Effort Shows GOP Sway in State Contests”, *New York Times*, 17 december 2012.

State Policy Network [Delstatspolitiska nätverket] är uttänkt av samma konservativa ideologer som hjälpte till att grunda Heritage Foundation, och är en föga känd paraplyorganisation med djupa rötter i den nationella konservativa rörelsen. Dess uppgift är enkel: att med Heritage som vag förebild stöda en grupp tankesmedjor på delstatlig nivå, vilka ska främja principer om en fri marknad och hetsa mot fackföreningar, regleringar och skatteökningar.¹⁰⁵

Finansierade av reaktionära dynastier som Coor, Bradley och Peters, finns det minst ett ”frihets-center” i var och en av de 50 staterna, vanligtvis nära knutna till Tea Party-grupper och deras finansörer.

Den konservativa politiska infrastrukturen är med andra ord väldigt utgrenad. Demokraterna har ingenting som ens avlägset liknar ett sådant nätverk. Speciellt i Mellanvästern ligger ett mini-Heritage och dess rika finansier bakom vartenda ett av de senaste angreppen på kollektivförhandlingar. I Ohio exempelvis, var guvernör John Kasichs försök att avskaffa förhandlingsrättigheter inom den offentliga sektorn kraftigt beroende av Buckeye-institutet, som 2008 hade lämnat in en RICO-anmälan mot ACORN, och hävdade att dess insatser för att registrera väljare utgjorde ”organiserad brottslighet”.^{*} I Indiana, där guvernör Mitch Daniels med ett dekret avskaffade rätten för fackföreningar inom den offentliga sektorn och republikanerna sedan förbjöd kollektivanslutning, var Mike Downs Center for Indiana Politics [Centrum för politik för Indiana] ett ideologiskt kuggjul. I Wisconsin, där Scott Walker orsakade en enorm folklig revolt med sitt angrepp på de offentliganställda, står republikanerna under påverkan från två högerinriktade tankesmedjor: Wisconsin Policy Research Institute [Wisconsins institut för politisk forskning] – med nära band till ALEC och Bradley Foundation, som var John Birch Societys ursprungliga uppbackare – och MacIver Institute, som är allierat med Americans for Prosperity.

Michigan, en gång i tiden hemstat för pragmatiska republikanska ledare som George Romney och Gerald Ford, är ett speciellt illavarslande exempel på skyttegravsstrategin i arbete. En månad efter att Obama tog hem delstaten med 8%, och efter ett misslyckat försök att begrava kollektivförhandlingar i delstatskonstitutionen, antog guvernör Rick Snyder och en övergående republikansk majoritet i representanthuset – utan någon lagstiftningsdiskussion eller förvarning till demokraterna – en lag om ”right-to-work”. Storföretagen, representerade av Business Leaders for Michigan [Företagsledare för Michigan], var faktiskt mot initiativet, som drevs igenom av West Michigan Policy Forum [Västra Michigans politiska forum] som företräder mindre företag och familjeföretag, och ett nätverk av Tea Party-grupper med band till Mackinac Center, en annan högerinriktad tankesmedja. Alla är antingen hjälptrupper eller understödstagare till DeVos' söner, Dick och Doug, arvtagare till Amways förmögenhet, som har sitt högkvarter i Ada, Michigan. Deras far, Richard DeVos, var medlem i den dominionistiska rörelsen, vars mål är att få slut på åtskiljandet av kyrka och stat för att förvandla USA till en protestantisk teokrati.¹⁰⁶ Amway, som internationellt har 180.000 försäljare som säljer kosmetika och tvättmedel med hjälp av hemförsäljning, har under årtionden anklagats för att vara ett sofistikerat pyramidspel och en evangelisk kristen kult och privat politisk armé. Deras distributörer stämades en gång för att ha spridit rykten att Proctor & Gamble, deras större affärskonkurrent, i själva verket var Satans kyrka. Hursomhelst hjälpte de enorma profiter som detta bisarra företag skapade till att bygga upp det ovanligt täta konservativa/Tea Party-nätverket i västra Michigan, en region med 1,4 miljoner människor kring Grand Rapids, Holland och Muskegon som spelar en dominerande roll inom republikanernas delstatspolitik.¹⁰⁷

En gång i tiden kunde republikanernas nationella ledning hålla sådana bärsärkar stången, men inte

105 Andy Kroll, ”The Right-Wing Network Behind the War on Unions”, *Mother Jones*, 24 april 2011.

* RICO [Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act] är en federal lag i USA som riktar sig mot organiserad kriminell verksamhet, speciellt utpressning – öa.

106 DeVos ville ersätta trohetseden med följande: ”Jag lovar högtidligt att vara trogen den kristna fanan och Frälsaren för vars rike den står fast.” [Teokrati är ett statsskick där gud anses inneha den högsta makten – öa.]

107 Chris Gautz, ”Window of Opportunity”, *Crain's Detroit Business*, 9 december 2012, och Jane Slaughters artiklar på

längre. Alltför mycket DNA från von Mises har inympats i republikanismen på delstatlig nivå, och den sluter sig nu samman till ett sammanhängande projekt att bygga samhällen med småskaliga regeringar i delstat efter delstat, bakom en röd mur av manipulerade kvalificerade majoriteter. Även om motståndet mot rätt till abort och homosexuellas rättigheter fortfarande står i centrum för den konservativa moralen, så är republikanskt dominerade delstatsregeringar från Kansas till North Carolina enträget inriktade på att tillämpa Tea Party-rörelsens grundläggande ekonomiska program: stopp för delstatlig inkomstskatt, avskaffa rätten till kollektiva förhandlingar, privatisera utbildningen och avreglera miljön.

I sitt officiella genmäle till Obamas andra installationstal uppmanade Louisianas Bobby Jindal, ledare för republikanska guvernörsförbundet, de konservativa att lämna Babylon för att bygga Sion. Striden om utgifterna i kongressen, hävdade han, var ”en diskussion som helt och hållet förs på våra motståndares villkor”, medan de i Baton Rouge, Oklahoma City eller till och med Lansing kunde skära ner och privatisera på jakt efter de mirakel med låga skatter och hög tillväxt som skulle besjäla nästa republikanska majoritet: ”Vi tror på att plantera frön av tillväxt i er ekonomis bördiga jord... inte i Washingtons karga betong.”¹⁰⁸

Louisianas guvernör verkade personifiera både William Jennings Bryan och John C Calhoun: det var hursomhelst märkligt att den officiella oppositionens talare uppmanade sitt parti att evakuera Beltway.* Men Jindal (som är lika ivrig att sätta iväg på Pennsylvania Avenues trottoarer som någon annan politiker) vände sig till en verklig makt, som när den har ställts inför nationella bakslag eller nederlag bara gräver ner sig ännu djupare i skolstyrelser, kommunstyrelser och allmänna församlingar. Det nya korståget för att utrota fackföreningsrörelsen i själva hjärtat av USA har exempelvis inte sitt ursprung i Detroit eller Wall Street. Det lommar efter makten från Grand Rapids och andra mytiska Main Street. Märkliga oljemiljardärer, kasinoägare och tvättmedelsförsäljare härskar över valen och hånar presidentens majoritet med hjälp av gudfruktiga Walmartföreståndare, fastighetsmäklare, pensionerade tandläkare och underleverantörer i pickoplastbilar med radion inställd på Rush Limbaugh.

Trots att Obama enligt många förmenande räddade Wall Street och General Motors, så har företagsetablissemangen i öst, som det en gång kallades, konsekvent förringat sin skuld till presidenten och överskattat sin kontroll över det republikanska partiet. Två av de stora affärssektorer som har en enorm skuld till Vita huset – de stora investerings- och affärsbankerna och Silicon Valley – antingen väntade ut valet och vårdade sin sårade stolthet över Obamas ilskna kampanjretorik, eller, som de gigantiska egoisterna på Goldman Sachs, så knivhög de sin räddare och stödde Romney. Vana ända sedan Reagan vid åskmuller från republikanernas landsbygd har den globaliserade amerikanska härskande klassen inte lyckats inse Tea Party-politikens Weimarkaraktär. Ödeläggelsen av personliga rikedomar på 19 triljoner dollar i USA sedan 2008, tillsammans med farhågorna för ekonomisk stagnation och att minoriteterna ska få herraväldet, har gjort det republikanska partiets bas tokig.¹⁰⁹ Någoting har förvisso löpt amok när de enbart rika slutar att lyda order från de mycket rika eller när de privilegierade 20% gör uppror mot alla eftergifter från de översta 0,1%. Tea Party-republikanismen är inte framtiden, inte majoriteten, inte ens det konservativa förflutna. Den är det imperialistiska förfallets kallbrand.

---

labornotes.org. Se även Stephen Butterfield, *Amway: The Cult of Free Enterprise*, Boston 1999. Västra Michigan hamnade absolut sist i en jämförande studie av 26 regioner med jämförbara befolkningar. Nedtryckt av industrins nedgång (Grand Rapids har traditionellt varit USA:s huvudstad för kontorsmöbler) och hög arbetslöshet precis som resten av Michigan, utmärker sig området statistiskt för den enorma skillnaden mellan vita och icke vitas inkomster (Se West Michigan Strategic Alliance, *2010 West Michigan Vital Signs*, Grand Rapids 2011.)

108 John McGinnis, ”Bobby Jindal’s message is that DC is no place for the GOP”, *The Times-Picayune*, 28 januari 2013.

* Beltway är namnet på ringleden runt Washington DC – öa.

109 Christian Weller, ”The Consequences of Conservatism: Loss of Wealth Stunning during Great Recession”, Center for American Progress, 25 mars 2011.